

Energistyrelsen

Bilag 2

Høringssvar modtaget i forbindelse med den 2.
offentlighedsfase vedr. miljøvurderingen af planen for
Nordsøen I (6. juni – 12. august 2024)

Kontor/afdeling

Center for grøn strøm -
Havvind

Dato

01/10/2024

J nr. 2024-10572

/KARED/ALFSK

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Hørings svar 1

-- AKT 3665680 -- BILAG 1 -- [Sv Fra ENS - Offentlig høring af Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I med ... --

Til: ENS Høring Nordsøen (nordsoen1@ens.dk)
Fra: Mie Polk (EM-DEP) (miepol@em.dk)
Titel: Sv: Fra ENS - Offentlig høring af Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I med den tilhørende miljørapport (6. juni - 12. august 2024) - Frist 12.8.2024 (EM Id nr.: 881640)
Sendt: 01-07-2024 10:09
Bilag: Søfartsstyrelsens høringssvar vedr. miljøvurdering af planen (SMV) for Nordsøen I (ENS Id nr. 3056568).eml; Entreprenørbekendtgørelsen 1351 af 29 NOV 2013.pdf; Entreprenørbekendtgørelsen 1351 af 29 NOV 2013.pdf;

Kære modtager i ENS.

Tak for høringen over Plan for Nordsøen I. EM/SFS har nedenstående bemærkninger til høringen. Vedhæftet er også SFS's tidligere høringssvar vedrørende afgrænsning til miljøvurdering af planen for Nordsøen I.

"Danmarks Havplan udgør den overordnede ramme for sektorplanlægning på havet. Havplanen er bindende for danske myndigheder, der ikke må give tilladelser eller foretage planlægning, som er i strid med havplanen. Planområdet for Nordsø I er inden for udviklingszonen Ev34. Der henvises i *Miljøvurdering NSI – Delrapport 1* (s. 67) til et overlap mellem Ev34 og en sejladskorridor navngivet "S24". Det er korrekt, at der er et overlap mellem Ev34 og en sejladskorridor, men dette er S146.

Formålet med zonen til sejladskorridorer er at sikre, at der ikke lægges hindringer i vejen for den frie sejlads, eller at denne væsentligt vanskeliggøres.

Søfartsstyrelsen er i dialog med Energistyrelsen i forhold til sejladssikkerheden ved de konkrete havvindmølleprojekter i Nordsøen 1-området, hvor vi afventer de endelige resultater. Søfartsstyrelsen forventer fortsat, at de endelige vindmølleplaceringer og andre anlæg i den forbindelse som minimum friholder allerede udpegede sejladskorridorer i havplanen herunder S146, der overlapper energiområdet Ev34 (Nordsøen I)."

MIE POLK (EM-DEP)

Specialkonsulent
Område 4

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
miepol@em.dk

Tlf. 33 92 33 50
Mobil +45 91 33 71 10

EAN 5798000026001

Erhvervsministeriet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside em.dk/privatlivspolitik.

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Fra: ENS høring Nordsøen <nordsoen1@ens.dk>

Sendt: 6. juni 2024 11:01

Cc: Maria Thostrup <mrts@ens.dk>; Jasper Maaholm <dvmh@ens.dk>; Alf Skovgaard <alfsk@ens.dk>

Emne: Offentlig høring af Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I med den tilhørende miljørapport (6. juni - 12. august 2024)

Til berørte myndigheder, interessenter og offentligheden

Energistyrelsen sender hermed udkast til Plan for Nordsøen I med den tilhørende miljørapport i høring hos offentligheden, interessenter og berørte myndigheder.

Miljørapporten er udarbejdet i overensstemmelse med [miljøvurderingsloven](#). Som en del af miljøvurderingsprocessen er der gennemført en overordnet miljøvurdering af udkast til Plan for Nordsøen I. Resultatet af miljørapporten og det tilhørende udkast til Plan for Nordsøen I sendes nu i offentlig høring i en periode på cirka ni uger. **Høringsperioden er fra torsdag den 6. juni til mandag den 12. august 2024.**

Miljørapporten er udarbejdet ud fra en afgrænsningsudtalelse. Denne afgrænsningsudtalelse har været sendt i offentlig høring i perioden fra den 6. til den 31. marts 2023. Denne høring blev foretaget for at sikre, at offentligheden, interessenter og berørte myndigheder blev informeret tidligt i beslutningsprocessen og havde mulighed for at sende idéer og forslag til afgrænsningen for miljøvurderingen af udkast til Plan for Nordsøen I. Miljørapporten skal på et overordnet niveau sikre, at der tages stilling til de sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger, som kan forekomme, hvis planen realiseres, både hvad angår påvirkninger af miljøet på havet og på land.

Eventuelle spørgsmål i forbindelse med høringen kan rettes til Alf Skovgaard (e-mail: alfsk@ens.dk, mobil: +45 33 95 51 62) eller Jasper Maaholm (e-mail: dvmh@ens.dk, mobil: +45 33 95 12 17).

Høringsmaterialet kan findes via følgende link: <https://ens.dk/ansvarsomraader/vindmoeller-paa-hav/udbud-af-havvindmoelleparker/nordsoeen-i-a1-a2-a3>

Hørings svar skal sendes elektronisk til følgende postkasse: nordsoen1@ens.dk senest **mandag den 12. august 2024 kl. 12.00.**

Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvar, herunder afsenders navn og e-mailadresse.

Borgermøder

I forbindelse med høringen afholdes der et borgermøde, hvor udkast til plan og miljørapportens resultater vil blive præsenteret. Borgermødet afholdes torsdag den 20. juni fra kl. 16:00-18:00 i Holmsland Idræts- og Kulturcenter. Adresse: Bandsbyvej 2, 6950 Ringkøbing. Der vil være oplæg kl. 16:30.

Tilmelding foregår via [Energinets hjemmeside](#).

Efter høringen vil Energistyrelsen gennemgå høringssvarene, og hvis nødvendigt opdatere planen. Herefter udarbejder Energistyrelsen en sammenfattende redegørelse, der vil blive offentliggjort sammen med den endelige plan.

Materialet kan også findes på Høringsportalen via følgende link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68784>

Du kan læse mere om Plan for Nordsøen I og høringen i vedhæftede orienteringsbrev.

Høring vedr. Nordsøen I

Havvind II

E-mail nordsoen1@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Til: nordsoen1@ens.dk (ENS høring Nordsøen)
Cc: FSS@dma.dk (Flemming S. Sørensen), havplan@dma.dk (Havplan), cde@dma.dk (Christian Degner)
Fra: Peter Dam (PED@dma.dk)
Titel: Søfartsstyrelsens høringssvar vedr. miljøvurdering af planen (SMV) for Nordsøen I (ENS Id nr.: 3056568)
Sendt: 28-03-2023 13:03
Bilag: image001.png; image002.png; image003.png; Entreprenørbekendtgørelsen 1351 af 29 NOV 2013.pdf;

Til Energistyrelsen

Ref.:
ENS sag nr. 2022 – 24587
SFS sag nr. 2023114189

Med henvisning til Energistyrelsens høring af 6. marts 2023 vedr. miljøvurdering af planen (SMV) for Nordsøen I havvindmølleområde fremsendes hermed Søfartsstyrelsens bemærkninger.

Udlægning af havvind i så stort område som *Nordsøen I* kan have stor indvirkning på skibstrafikken i området herunder den fri sejlads, adgang til havnene langs Vestkysten og sejladsikkerheden. De endelige vindmølleplaceringer skal respektere allerede udpegede sejladskorridorer i havplanen, ligesom at der bør være en vis rummelighed i placeringen, der fx tilgodeser tydelige adgang gennem området til havnene langs Vestkysten samt justeringer i forhold til sejladsikkerheden for at imødekomme mindst mulig gene for skibstrafikken.

I udkast til afgrænsning af miljøvurdering er sejladsikkerhed allerede nævnt på side 13, og her til kan tilføjes, at der i forbindelse med etablering af havvind i *Nordsøen 1* skal udarbejdes en komplet sejladsrisikoanalyse, der benytter metoder, der er baseret på den internationale søfartsorganisations (IMO) principper om *Formal Safety Assessment* (FSA). Sejladsrisikoanalysen skal tage højde for både etablerings- og driftsfasen og skal bl.a. indeholde;

1. overblik og beskrivelse af den nuværende trafik i området,
2. risikovurderings-workshop (HAZID), der har til formål at få eksperter vurdering i forhold til identificere og liste farer og tilhørende scenarier prioriteret efter risikoniveau specifikt i forhold til, hvordan havvindmøllerne placeres,
3. risikovurderingsudregning (kvantitativ), der udregner risikoens størrelse i forhold til før og efter etablering og tilsvarende udregning af returperioder for skibes kollision med vindmøller (skib/,mølle) og kollision mellem skibe (skib/skib) samt risikoen for grundstødninger i området.
4. Sejladsrisikoanalysen skal tage højde for kumulative påvirkninger fra andre aktiviteter herunder etablering af andre havvindmølleparker som fx Thor og Energiø Nordsøen.
5. For at nedsætte eventuelle forhøjede risikoer i området skal sejladsrisikoanalysen desuden indeholde anbefalinger til risikoreducerende tiltag.

Havvindmølleparkerne i Nordsøen 1 skal afmærkes i forhold til skibstrafikken og risikoens størrelse. Afmærkningens indretning retter sig i hovedtræk efter internationale (IALA) retningslinjer bl.a. som beskrevet i IALA dokumenterne R0139 og G1162 – Marking of Man-Made Offshore Structures. Afmærkning af Nordsøen 1 herunder for både etablerings- og driftsfasen skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Søfartsstyrelsen skal hertil bemærke, at styrelsen ønskes inddraget så tidligt som muligt i alle forhold, der kan have betydning for den frie sejlads og sejladsikkerheden. For sejladsikkerhed generelt ved etablering af anlæg til søs henvises til Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1351 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder til søs og andre aktiviteter mv. i danske farvande (vedhæftet høringssvar).

Med venlig hilsen

Peter Dam

Nautisk konsulent

Sikre farvande

Dir. tlf.: +45 72 19 60 78

-mail: PED@dma.dk

Web: www.sofartsstyrelsen.dk

Følg os:

[Sofartsstyrelsen](#)

[Danish Maritime Authority](#)

Hvis du er en fysisk person eller en enkeltmandsvirksomhed, kan de oplysninger, som du sender til os, være personhenførbare data. Søfartsstyrelsen bliver dataansvarlig, når vi f.eks. behandler personhenførbare data i forbindelse med konkret sagsbehandling. Vi har ret og pligt til at indsamle, behandle og journalisere sagsrelevante data og kan alene slette oplysninger efter reglerne i offentlighedsloven og arkivloven. Du kan se Søfartsstyrelsens og vores datarådgivers kontaktoplysninger samt læse mere om behandling af persondata i Søfartsstyrelsen, dine rettigheder og klageadgang i [Søfartsstyrelsens persondata- og privatlivspolitik](#). Hvis du ikke er den tilsigtede modtager af denne mail fra Søfartsstyrelsen, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Til berørte myndigheder og offentligheden,

Energistyrelsen gennemfører en offentlig høring vedrørende afgrænsning til miljøvurdering af planen for Nordsøen I i perioden 6. marts – 31. marts 2023. Interessenter har her mulighed for at komme med spørgsmål, forslag og idéer til emner for miljøvurderingen af planen for Nordsøen I.

Høringen igangsættes for at understøtte havvindmølleparkernes mulige etablering inden udgangen af 2030 ift. Klimaaftale om grøn strøm og varme af 25. juni 2022. Det er dog vigtigt at bemærke, at den endelige placering af havvindmølleparkerne fortsat afventer endelige politisk beslutning.

Se venligst vedhæftede høringsmateriale, som består af følgende dokumenter:

- Debatfolder: ideoplæg for Nordsøen I
- Udkast til afgrænsning af miljøvurdering af plan for Nordsøen I
- Udkast til plan for Nordsøen I

Høringssvar skal sendes elektronisk til fællespostkassen: nordsoen1@ens.dk senest fredag den 31. marts 2023 kl. 12.00.

Efter høringen vil Energistyrelsen bl.a. på baggrund af høringssvarene beslutte hvilke emner og miljøpåvirkninger, der skal belyses for miljøvurderingen af planen for Nordsøen I.

I den samme periode bliver der foretaget en høring af interesserede nabostater (Norge og Tyskland) over planens grænseoverskridende miljøpåvirkninger (ESPOO-høring) i henhold til ESPOO-konventionen.

Yderligere oplysninger om planen for Nordsøen I, hvad miljøvurderinger er samt muligheden for at komme med ideer og forslag i idéhøringen kan findes på <https://ens.dk/havvind2030>.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Alf Skovgaard (e-mail: alfsk@ens.dk; mobil: +45 33 95 51 62), Karoline Edelvang (e-mail: kared@ens.dk; mobil: +45 33 95 52 20) eller Jasper Maaholm (e-mail: dvmh@ens.dk; mobil: +45 33 95 12 17).

Bekendtgørelse om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande

I medfør af § 1, stk. 2 og 3, § 3, stk. 1, § 6, nr. 1-7, og § 32, stk. 8, i lov om sikkerhed til søs, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2010, og efter bemyndigelse fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelse og definitioner

Anvendelse

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på forhold om sejladssikkerhed ved arbejder på anlæg, pro- gramsatte begivenheder, arrangementer og lignende aktiviteter i de danske farvande og på medvirkende danske og udenlandske skibe.

Stk. 2. Bekendtgørelsen gælder ikke for forsvarets skibe, herunder krigsskibe og troppetransportskibe.

Stk. 3. Bekendtgørelsen regulerer ikke procedurer for ansøgning om tilladelse til aktiviteter, som kræver tilladelse efter anden lovgivning, herunder projekter vedtaget ved lov.

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Skib: Enhver form for flydende materiel, der kan anvendes som transportmiddel på vandet, herunder pramme, kraner mv.
- 2) Danske farvande: Det indre og ydre territorialfarvand samt den eksklusive økonomiske zone (EEZ).
- 3) Sejladssikkerhed: Sikkerhed for skibe i relation til risikoen for påsejling, grundstødning eller kollision.
- 4) Aktivitet: Ethvert arbejde eller arrangement, bortset fra almindelig sejlads og fiskeri, som kan forrin- ge sejladssikkerheden i en ikke ubetydelig grad eller hindre fri sejlads, herunder projekter, entrepre- nørarbejder, sprængninger, skydninger, programsatte begivenheder og lignende.
- 5) Arbejdsfartøj: Et skib, der deltager i eller medvirker til forberedelse, gennemførelse eller afvikling af en aktivitet.
- 6) Afviserfartøj: Et arbejdsfartøj, som uden udøvelse af myndighed har særlige opgaver med varsling og vejledning af andre skibe.
- 7) Den ansvarlige: Enhver fysisk eller juridisk person eller dennes stedfortræder, der planlægger, iværk- sætter, eller som gennemfører en aktivitet.

Kapitel 2

Generelle regler

Vurdering af sejladsikkerhed

§ 3. En aktivitet må kun gennemføres, hvis den ansvarlige har foretaget en konkret vurdering af risikoen, som viser, at sejladsikkerheden ikke vil blive nævneværdigt forringet, og at den frie sejlads ikke hindres.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan bestemme, om en given aktivitet, jf. § 2, stk. 5, er omfattet af denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan ved etablering af større anlæg i danske farvande påbyde, at der skal udarbejdes en risikoanalyse efter internationalt anerkendte standarder.¹⁾

Stk. 4. Vurderingen af sejladsikkerheden, jf. stk. 1, skal være dokumenteret. Dokumentationen skal opbevares, indtil aktiviteten er gennemført, og skal på Søfartsstyrelsens anmodning indsendes hertil.

Stk. 5. Vejledning om metoder til vurdering af sejladsikkerheden og eksempler på forebyggende foranstaltninger mm. kan findes på Søfartsstyrelsens hjemmeside.

§ 4. På Søfartsstyrelsens hjemmeside findes vejledning om det materiale, Søfartsstyrelsen skal bruge til sagsbehandling, når en aktivitet ønskes gennemført i områder, hvor sejladsikkerheden kan påvirkes i særlig grad.

Stk. 2. Den ansvarlige skal, bla. af hensyn til varsling af skibstrafikken, som udgangspunkt indsende materiale senest 6 uger før, en aktivitet planlægges påbegyndt. Tidsfristen kan fraviges efter aftale med Søfartsstyrelsen, hvis det godtgøres, at arbejdet har en hastende karakter.

Stk. 3. Sejladsikkerheden kan påvirkes i særlig grad i blandt andet følgende områder:

- 1) Brofag, der kan gennemsejles,
- 2) snævre sejlløb og sejlrender,
- 3) skibstrafikruter,
- 4) skibsrutesystemer, herunder trafiksepareringssystemer og dybvandsruter mm.,²⁾
- 5) havneløb,
- 6) fyrlinjer og fyrvinkler,
- 7) ankringsområder,
- 8) inden for 200 meter af søkabler eller undersøiske rørledninger og
- 9) lodsmødesteder som vist i søkort.

Stk. 4. Materiale skal også indsendes, hvis

- 1) den ansvarlige ønsker at anvende forebyggende foranstaltninger, som kræver myndighedsgodkendelse,
- 2) eksisterende vanddybder vil blive formindsket, eller
- 3) der skal etableres bundfaste konstruktioner, der kan beskadige skibe ved påsejling.

§ 5. Indsendelse af materiale til Søfartsstyrelsen er ikke påkrævet, når det, jf. § 3, stk. 1, er muligt at gennemføre en aktivitet, og den ikke er omfattet af § 4.

Fare for sejladsen

§ 6. Hvis der i relation til en aktivitet opstår fare for skibes sikre eller fri sejlads, skal den ansvarlige hurtigst muligt meddele dette til Søfartsstyrelsen. Når faren ikke længere er til stede, skal den ansvarlige afmelde faren.

Søkort og nautiske publikationer

§ 7. Når en aktivitet medfører, at officielle søkort, havneplaner eller beskrivelser i nautiske publikationer, der udgives af Geodatastyrelsen, må opdateres, skal den ansvarlige indsende oplysninger og tegningsmateriale til Geodatastyrelsen som udgangspunkt senest 3 uger efter, at en aktivitet er færdig. Tidsfristen

kan afviges efter aftale med Geodatastyrelsen. Krav til oplysninger og tegningsmateriale vil fremgå af Geodatastyrelsens hjemmeside.

Stk. 2. I tvivlstilfælde kan Geodatastyrelsen kontaktes for vejledning om, hvorvidt der er et behov for at opdatere officielle søkort, havneplaner eller beskrivelser i nautiske publikationer, der udgives af Geodatastyrelsen.

Skibstrafiktjenesters (VTS) område

§ 8. Inden for et VTS-område, skal den ansvarlige samarbejde med VTS om en aktivitets gennemførelse.

Arbejdsfartøjer

§ 9. Foruden at følge gældende regler for sejlads skal arbejdsfartøjer, herunder afviserfartøjer,

- 1) være i stand til at kommunikere med andre skibe på de maritime VHF-kanaler og holde konstant lyttevagt på VHF kanal 16 og andre relevante kanaler og
- 2) øge deres radarsynlighed, hvis de er under 12 meter i længde overalt, med udstyr beregnet til dette.

Stk. 2. Hvis der, uden for en havns søområde, arbejdes nær de i § 4 nævnte steder, og arbejdsfartøjet er 12 meter og derover i længde overalt, skal skibet være udstyret med Automatisk Identifikations System (AIS) klasse A.

Stk. 3. Arbejdsfartøjer skal kunne varsle skibe, der nærmer sig, om en aktivitet og vejlede om, hvordan et område kan passeres sikkert, og varsko om restriktioner eller spærring ved til enhver tid at have overblik over skibstrafikken i området, herunder overblik over skibe, der sejler ud fra nærliggende havne, fjorde, sejlløb med videre.

Stk. 4. Hvis de opgaver, som er nævnt i stk. 3, ikke kan varetages fuldt ud af arbejdsfartøjer eller fra land, skal der være et eller flere afviserfartøjer til stede.

Stk. 5. Et afviserfartøj må kun føre skibsslys og signalfigurer, samt afgive lydsignaler, der er hjemlet i søvejsreglerne, og må ikke ved sin sejlads bringe et skib, som skal anråbes, i en situation, hvor det skal vige for afviserfartøjet, eller i øvrigt være til gene for andre skibes sejlads.

Kapitel 3

Særlige regler

§ 10. For en aktivitet omtalt i dette kapitel gælder de generelle regler i kapitel 2 foruden de enkelte særregler i dette kapitel.

Broreglementer og broarbejder

§ 11. Søfartsstyrelsen regulerer skibes sikre passage af broer gennem bekendtgørelse om sejlads gennem visse broer i danske farvande og i øvrigt gennem broreglementer, som skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Broreglementer eller ændringer til disse træder i kraft på den dato, som bekendtgøres gennem Efterretninger for Søfarende. De optages efterfølgende i Den danske Havnelods.

Stk. 3. Ved opførelse af nye gennemsejlingsbroer skal den ansvarlige udarbejde forslag til broreglement, som skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 4. Broejeren kan indsende forslag til ændring i broreglementer, herunder ændringer af åbningstider eller gennemsejlingsforhold, sammen med uafklarede indsigelser fra berørte parter til Søfartsstyrelsen for godkendelse senest 6 uger inden, de skal træde i kraft.

Stk. 5. Broreglementets minimumsindhold og format fastsættes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 6. Den ansvarlige for et broprojekt skal løbende sikre, herunder specielt i forbindelse med konstruktions-, vedligeholdelses- og reparationsarbejder, at der ikke opstår fare for, at passerende skibe rammes af nedfald fra broen.

Stk. 7. Omkring bropiller ved en bro gennemsejlingsfag, skal broejeren lade etablere fysiske foranstaltninger, som kan medvirke til at afbøde skader ved påsejling.

Havneforhold

§ 12. Inden for en havns sømråde kan havnen anmode Søfartsstyrelsen om at fastsætte særlige regler for sejladsen, herunder om at afvige fra gældende søvejsregler.

Stk. 2. De vanddybder, som for en havn er angivet i officielle søkort, havneplaner eller nautiske publikationer med mere, udgivet af Geodatastyrelsen, skal løbende kontrolleres af havnen, og hvis der konstateres vanddybder mindre end de angivne, som har betydning for sejladssikkerheden, skal det hurtigst muligt meddeles til Søfartsstyrelsen samt Geodatastyrelsen.

Havvindmøller

§ 13. Søfartsstyrelsen kan kræve, at der for havvindmøller skal foreligge en procedure for rotationsstop og afbrydelse af elektriciteten i tilfælde af, at der opstår truende fare for, at et skib kolliderer med en havvindmølle. Proceduren skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Aktiviteter på havbunden, undersøgelser og lignende

§ 14. Den ansvarlige for aktiviteter på og i havbunden har pligt til at undersøge de farer og restriktioner, der kan være forbundet hermed.³⁾

Stk. 2. Hvis der konstateres rester af ammunition, krigsgasser eller uidentificerede genstande, der kan være farlige, skal arbejdet midlertidigt indstilles, og der skal tages kontakt til Søværnets Operative Kommando (SOK).

Stk. 3. Aktiviteter på havbunden i forbudsområder, hvor der kan være ammunitionsrester eller krigsgasser med mere, kræver tilladelse efter en særlig procedure, som kan findes på Søfartsstyrelsens hjemmeside.

Sprængninger og skydninger mm.

§ 15. Ved sprængninger, skydninger eller andre affyringer, skal den ansvarlige fastsætte en sikkerhedsafstand og et sikkerhedsområde med tilstrækkelig margin, inden for hvilket sprængningen, skydningen, affyringen eller nedfald forbundet hermed kan finde sted.

Stk. 2. Den ansvarlige skal kunne overvåge sikkerhedsområdet fuldt ud.

Stk. 3. Sprængning, skydning eller affyring må ikke udføres, hvis der befinder sig nogen form for uvedkommende skib eller person inden for sikkerhedsområdet.

Stk. 4. Den ansvarlige skal indstille sprængning, skydning eller affyring, hvis sigtbarheden i området forringes til under to gange sikkerhedsafstanden.

Ophold i vandet

§ 16. Udover forbud, der fremgår af ordensreglementer for havne med videre, må personer ikke uden Søfartsstyrelsens tilladelse opholde sig i vandet i eller nær følgende områder, som er vist i de officielle søkort udgivet af Geodatastyrelsen:

- 1) Skibstrafikruter,
- 2) skibsrutesystemer, jf. note 2, herunder nærmere end 2 sømil i forlængelse af enderne af trafiksepareringssystemer eller dybvandsruter,
- 3) brofag, der anvendes til gennemsejling og
- 4) havneløb.

Stk. 2. Fritidsdykning, svømning, badning og lignende bør undgås i eller nær følgende områder, som er vist i de officielle søkort udgivet af Geodatastyrelsen:

- 1) Ankringsområder,

- 2) lodsmødesteder,
- 3) fyrlinjer og fyrvinkler og
- 4) sejlrender og snævre løb.

Stk. 3. Inden for en havns søområde kan ophold i vandet foregå efter havnemyndighedens bestemmelse, hvis det ikke påvirker skibes sikre sejlads eller manøvre muligheder.

§ 17. Ved dykning med dykkerudrustning⁴⁾, som udgår fra andet end et skib, skal den ansvarlige afmærke dykkestedet i lighed med det, som gælder for skibe, jf. søvejsreglernes regel 27 (e) (ii), med en mindst 1 meter høj udspilet gengivelse af det internationale signalflag ALFA, som skal kunne ses fra alle retninger og være belyst om natten og i usigtbart vejr.

Stk. 2. Signalflag ALFA må kun vises, når der faktisk finder dykning sted.

Stk. 3. Dykning så nær overfladen, at skibe kan påsejle dykkeren, skal foregå inden for 50 meter af det viste signalflag ALFA.

Kapitel 4

Strafbestemmelser

§ 18. Overtrædelse af reglerne i kapitel 2 og 3 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis der

- 1) ved overtrædelsen er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor,
- 2) tidligere er afgivet forbud eller påbud for samme eller tilsvarende forhold, eller
- 3) ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft den 7. december 2013.

Søfartsstyrelsen, den 29. november 2013

MICHAEL SKOV

/ Søren Østerberg Forup

Hørings svar 2

Til: ENS Høring Nordsøen (nordsoen1@ens.dk)

Fra:

Titel: Indsigelse vedrørende vindmølle projekt Nordsøen1

Sendt: 01-07-2024 20:09

Kære Energistyrelse

Jeg deltog i borgermødet i Kloster om ovennævnte havvindmølle udbud.

> Jeg kan forstå, at man ikke har taget stilling til at sætte sensorstyret lys på de mega mange møller, man har tænkt sig skal opføres i vores smukke natur.

> Det ikke bare foreslås, men forventes på det kraftigste, at der indarbejdes krav om sensorstyring af lys om natten i de endelige aftaler. Og det fra dag1. Selvfølgelig skal der være lys, når et fly nærmer sig.

Dette først og fremmest af hensyn til fugletræk. Rigtig mange fugle trækker om natten og efter stjernerne. Blinkende lys vil forstyrre fuglene i helt uacceptabel grad og kan medføre, at de flyver forkert og måske direkte ind i vindmøllerne.

Det samme gælder for os, der bor på Vestkysten. Det er virkelig generende og ganske irriterende at se på det røde blinkende lys på de ganske få møller, der står på Østsiden af Ringkøbing Fjord. I Vattenfall projektet nord for Hvide Sande er det besluttet, at alle møller også forsynes med sensorstyring - (hvis Vattenfall da ellers snart kommer igang....). Denne møllepark står iøvrigt en del stille trods god vind...

Med venlig hilsen

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København

Slots- og Kulturstyrelsen

Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

9. juli 2024
Jour. nr.: 24/09446

Høringssvar og afgørelsen om marinarkæologisk forundersøgelse ved Nordsøen I.

Energistyrelsen har den 6. juni 2024, sendt sag mærket ”Nordsøen 1” i stjernehøring til Slots- og Kulturstyrelsen.

Afgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at der er tale om en begrundet formodning om tilstedeværelsen af beskyttede fortidsminder og har på den baggrund afgjort, at der skal stilles krav om, at den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten udfører en marinarkæologisk forundersøgelse for bygherres regning.

Marinarkæologi Vest ved Moesgaard Museum samarbejder med Energinet på Nordsøen I for at kortlægge beskyttede fortidsminder på havbunden med baggrund i de geofysiske undersøgelser på projektet.

Energinet fremlægger vanligt status for de marinarkæologiske forundersøgelser til udbudsrunder.

Budvindende bygherrer bedes snarest muligt kontakte undertegnet ved Slots- og Kulturstyrelsen angående evt. forestående marinarkæologiske forundersøgelse og resultaterne af den geoarkæologiske analyse, herunder respektafstande til beskyttede fortidsminder.

Museet udarbejder budget og en projektbeskrivelse for en marinarkæologisk forundersøgelse. Museets budget og projektbeskrivelse skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen forud for projektet. Ligeledes skal museets regnskab godkendes før bygherre kan faktureres for udgiften.

Afgørelsen er truffet efter museumsloven §29 g stk. 4.

Begrundelse

Reglen er, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af fortidsminder på havbunden, herunder også vrage og skibsladninger, jf. museumslovens § 29 g, stk. 1 og 2. Slots- og Kulturstyrelsen kan i forbindelse med et anlægsarbejde eller en aktivitet på havbunden stille krav om, at den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten udfører en marinarkæologisk forundersøgelse, jf. museumslovens § 29 g, stk. 4.

En marinarkæologisk forundersøgelse har til hensigt at afklare om der findes beskyttede fortidsminder på arealet.

Styrelsen har vurderet, at der er grundlag for at stille vilkår om marinarkæologisk forundersøgelse i forbindelse med projektet.

Baggrund for sagen

Energistyrelsen har fremsendt et udkast til en plan for udbud af et tredelt projekt for området "Nordsøen I".

Sagens videre forløb

En marinarkæologisk forundersøgelse kortlægger tilstedeværet af beskyttede fortidsminder. Der er i forbindelse med marinarkæologiske forundersøgelser ikke på forhånd taget stilling til, hvorvidt der kan dispenseres til af ændre eventuelle beskyttede fortidsminder.

En marinarkæologisk forundersøgelse er for større anlægsprojekter projekter opdelt i en geoarkæologisk analyse og en marinarkæologisk forundersøgelse i felt. Denne opdeling er til fordel for bygherre, da en geoarkæologisk analyse gør det muligt at opstille beskyttelseszoner. Beskyttelseszoner tilgodeser projektets økonomi, da det mindsker omfanget af forundersøgelser af de formodede beskyttede fortidsminder. Accepteres beskyttelseszonerne kan sagen afsluttes.

Såfremt eventuelle beskyttelseszoner ikke kan forenes med projektet skal der følges op med marinarkæologiske forundersøgelser i felten for nærmere afklaring og præcisering.

Læs mere om processen for marinarkæologisk arbejder i vejledningen på styrelsens hjemmeside: <https://slks.dk/marinarkaeologisk-vejledning>

Lovgrundlag

Reglerne om fortidsminder er fastsat i museumslovens kapitel 8 a (lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 med senere ændringer).

Museumslovens § 29 g, stk. 1, fastsætter, at der må ikke foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder på havbunden, hvis de befinder sig i territorialfarvandet eller på kontinentalsoklen, dog ikke ud over 24 sømil fra de basislinjer, hvorfra bredden af det ydre territorialfarvand måles.

Museumslovens § 29 g, stk. 2, fastsætter, at der må ikke foretages ændringer i tilstanden af vrage af skibe eller skibsladninger, der må antages at være gået tabt for mere end 100 år siden, hvis de befinder sig i de områder, der er nævnt i stk. 1, i vandløb eller i søer.

Museumslovens § 29 g, stk. 3, fastsætter, at Slots- og Kulturstyrelsen kan bestemme, at vrage af skibe eller andre fartøjer, der er gået tabt for mindre end 100 år siden, skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 2.

Museumslovens § 29 g, stk. 4, fastsætter, at Slots- og Kulturstyrelsen i forbindelse med et anlægsarbejde eller en aktivitet på havbunden kan stille krav om, at den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten udfører en marinarkæologisk forundersøgelse.

Klagevejledning

Afgørelsen kan ikke påklages til ministeren eller anden administrativ myndighed, jf. Museumslovens § 29 t, stk. 2, samt bekendtgørelse nr. 1442 af 12. december 2010 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Slots- og Kulturstyrelsen, jf. samme bekendtgørelses § 12, stk. 3 og 4.

Hvis du vil indbringe Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse for domstolene, skal en sag være anlagt inden 6 måneder, fra du har fået meddelelse om afgørelsen, jf. museumslovens § 29 x.

Hvis du har spørgsmål

Du kan læse mere om fortidsminder og museumsloven på styrelsens hjemmeside: <https://slks.dk/marinarkaeologi/>

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Handler din henvendelse om dette brev, beder vi dig om at oplyse sagens journalnummer, der findes øverst i dette brev.

Venlig hilsen

Kasper Skaarup Sparvath
Fuldmægtig
Center for Kulturarv
Fortidsminder

kss@slks.dk
+45 33 74 45 02

Slots- og Kulturstyrelsen behandler dine oplysninger efter reglerne i Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger.](#)

Høringssvar 4

Energistyrelsen

**NATURENS
RIGE**

Sagsbehandler
Henrik Dahl
Direkte telefon
29 83 85 80
E-post
henrik.dahl@rksk.dk
Dato
6. august 2024
Sagsnummer
23-003093

Høringssvar vedr. miljøvurdering af Plan for Nordsøen I udsendt den 6. juni 2024

På baggrund af nedenstående offentlige høring gør Ringkøbing-Skjern Kommune opmærksom på, at instrumentindflyvningsproceduren til Stauning Lufthavn bliver berørt af Nordsø I planen.

Høringens titel:

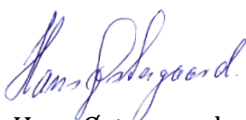
Offentlig høring af Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I og den tilhørende miljørapport (6. juni – 12. august 2024).

Konsekvens for Stauning Lufthavn:

Hindringsgangen i indflyvningsproceduren til bane 09 i Stauning Lufthavn vil på grund af den geografiske placering af møllerne i Nordsøplanen blive berørt ude på en afstand af 66 kilometer fra baneenden i Stauning Lufthavn.

Den planlagte placering af møllerne vil kunne gennemføres. Dette vil dog betyde, at procedurerne til Stauning Lufthavn skal genberegnes for at sikre, at kravet om afstand til hindringer i hele indflyvningssektoren er opfyldt. En ny procedureberegning vil anslået koste mellem 225.000 - 300.000 kr. Udgiften dækker kravet om, at det er en såkaldt *procedure design organisation* - der er uafhængig af alle, der tidligere har arbejdet med Stauning Lufthavns procedure - der skal foretage genberegningen. En procedure design organisation skal validere alt arbejde, der er lavet hidtil - helt ned til landmåler og datagrundlag for de første beregninger. Når genberegning er fortaget, er arbejdet ansvarspådragende for den procedure design organisation, der har foretaget genberegningen.

Med venlig hilsen

Hans Østergaard

Borgmester

Hørings svar 5

Til Energistyrelsen
nordsoen1@ens.dk

11. august 2024

DOF Vestjyllands høringssvar til udkast til Plan for Nordsøen I (A1, A2, A3) Havvindmølleparker

Det er med stor tilfredshed, at DOF Vestjylland konstaterer, at Natura 2000 / Fuglebeskyttelsesområde 113 friholdes for de kommende havvindmølleparker Nordsø I og 2. Området er et af Verdens vigtigste raste- og fødesøgningsområde for især rødstrubet lom.

I Natura 2000-væsentlighedsvurderingen konkluderes det, at da ”en væsentlig påvirkning (på rød- og sortstrubet lom) ikke kan udelukkes ved en realisering af Plan for Nordsøen I, er der behov for at udarbejde en Natura 2000-miljøkonsekvensvurdering.”

Natura 2000-miljøkonsekvensvurderingen konkluderer ligeledes, at der ikke kan udelukkes skade i form af fortrængningseffekt på bestanden af overvintrende rød- og sortstrubet lom. Det gælder især, hvis der etableres havvindmøller i den sydøstlige del af planområdet” dvs. op til Fuglebeskyttelsesområde 113.

Endvidere vurderes det i rapporten, at omfanget af påvirkningen på bestanden af overvintrende rød- og sortstrubet lom ved etablering og drift af havvindmøller ikke kan vurderes på det foreliggende grundlag, hvorfor der bør udarbejdes mere konkrete vurderinger af påvirkningerne, når planen realiseres i form af konkrete projekter.

Overordnet er DOF Vestjylland bekymret over, hvilke konsekvenser så store havvindmølleprojekter som Nordsøen I og siden hen Nordsøen 2 vil få for en lang række af de rastende, fødesøgende, fældende og trækkende fuglearter, som opholder sig kortere eller længere tid i Nordsøen. Vi vil foreslå, at der i forbindelse med realiseringen af planen pålægges projektudviklerne at få gennemført undersøgelser af havvindmøllernes indvirkning på fuglenes adfærd.

I dette høringssvar fokuserer vi på rød- og sortstrubet lom, der begge er sårbare for bl.a. forstyrrelser. Undersøgelser viser, at det ikke kan udelukkes, at havvindmøllerne fortrænger især lommer. Nordsøområdet langs den danske vestkyst er et væsentligt raste-, fouragerings- og trækomsråde for lommerne i marts til maj måned.

DOF Vestjylland mener, at der bør tages særligt hensyn til de store forekomster af lommer ved realiseringen af planen.

DOF Vestjylland anbefaler, at opsætningen af havvindmøllerne starter nordfra (område A3), når planens realisering påbegynder. Det giver mulighed for at få mere viden og indsigt i, hvor stor fortrængningseffekten er på rød- og sortstrubet lom, og dermed mulighed for eventuelt at finde alternative løsninger ved opsætning af møller i område A2 og A1. Ligeledes anbefaler vi kraftigt, at de sydligste møller i område A1 trækkes så langt nordpå, at forstyrrelseszonen ind i Natura 2000-området begrænses mest muligt.

Med venlig hilsen
Marianne Linnemann
DOF Vestjylland

Høringssvar 6

Høringssvar til Havvindmøllepark Nordsøen I

nordsoen1@ens.dk

Fra:

Høringssvar

Høringssvaret består af lfg. punkter:

1. Tilpas møllernes afstand til kysten i forhold til højden på møllerne.
2. Tilpasning af projektområde og afstand til kysten senere i processen når møllehøjden kendes.
3. Krav om ensartet opstilling.
4. Vesterhav Syd møllerne skaber en rodet visuel oplevelse.
5. Radarstyret lys på møllerne.
6. Værditabserstatning for berørte ejendomme
7. Utilstrækkeligt Borgermøde

1. Tilpas møllernes afstand til kysten i forhold til højden på møllerne.

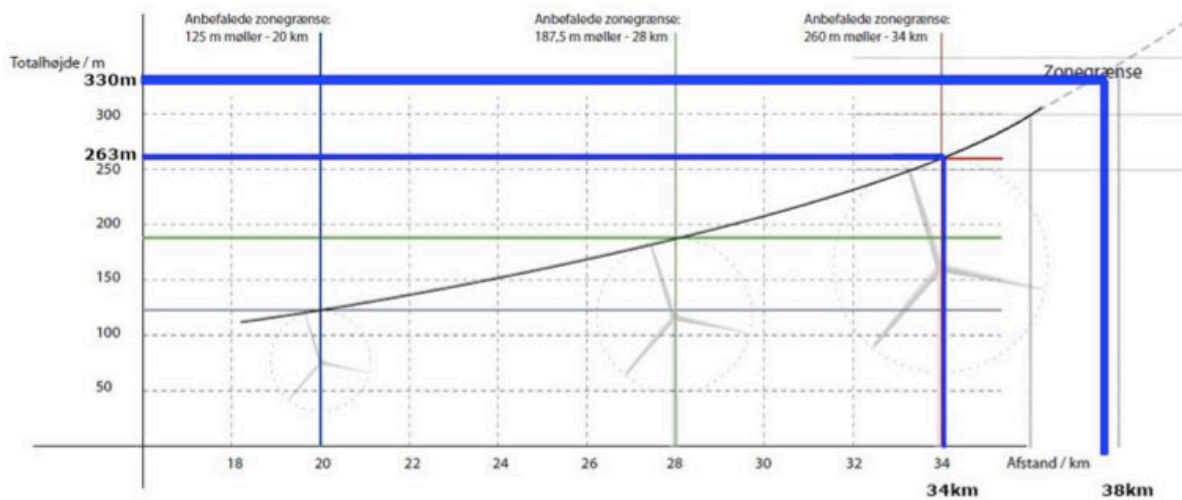
Iflg. Energinets Miljørapport, Bilag 6, Visibilitetsanalyse af plan for Nordøen vil møllerne i både nærzonen og mellemzonen fremstå tydeligt. Ved høje møller vil møllernes nærzone ydermere række ud over de 20 km og ejendomme langs kysten vil derfor blive placeret i nærzonen.

I både nærzonen og mellemzonen vil møllerne fremstå tydeligt og den visuelle påvirkning være **væsentlig**, og derfor skal der i Miljørapporten foreslås afværgeforanstaltninger for at undgå en væsentlig miljøpåvirkning.

En mulighed kunne være at stille krav i etableringstilladelsen at ejendomme langs kysten skal friholdes af møllernes nær- og mellemzone og at afstanden til kysten afhænger af møllerne højde, således at de høje møller kommer længst ud på havet.

Vedlagt skema fra Miljørapporten med afgrænsningen af mellemzonen.

Mellemzone-fjernzone:

Figur 8-4 Zonediatram med nærzone-mellemzone ifølge (Birk Niensens Tegnesteue v/ Birk Nielsen, F., 2007). Sammenhæng mellem havvindmøllestørrelse og oplevelsen af deres visuelle påvirkning.

2. Tilpasning af projektområde og afstand til kysten senere i processen når møllehøjden kendes.

Da møllehøjden kun er gættet på indtil videre, bør det senere være muligt i planlægningen at justere for møllernes placering i forhold til møllernes størrelse.

Tidspunktet for valg af møller og højden er meget usikker, da erfaring viser at vindmølleprojekter kan blive forsinket i flere år, og derfor kan højden ikke garanteres ved gættteri på nuværende tidspunkt og danne baggrund for en fastløst placering og afstand til kysten.

Usikkerheden omkring møllestørrelsen bør ikke være en usikkerhed for ejendomme og erhvervsdrivende langs kysten, men komme dem til gode ved klare retningslinjer for placering af møller som afhænger af højden på møllerne.

3. Krav om ensartet opstilling.

Hvis havmølleparkerne i udviklingsfasen splittes op i mindre områder eller der kun etableres dele af parkerne, bør der tages højde for sådanne situationer og stilles krav om et ensartet opstillingsmønster og at højden på møllerne ikke variere indenfor projektområdet.

Et let læseligt og geometrisk enkelt opstillingsmønster er vigtig for en rolig og mindre forvirrende oplevelse af havmølleparken.

Man kunne fx. foreslå af i området nærmest kysten var der krav om ensartet møllehøjder og opstillingsmønster, imens der længere væk fra kysten var færre krav.

4. Vesterhav Syd møllerne skaber en rodet visuel oplevelse.

Havvindmølleparken Nordsøen placeres lige bag ved den kystnære havvindmøllepark Vesterhav Syd, og derfor vil man først se møllerne fra Vesterhav Syd, som skaber en visuel forvirrende forgrund for møllerne og gør det svært at opfatte et letlæseligt opstillingmønster af Nordsøen I.

Vesterhav Syd møllerne er 192 m høje og står 10 km fra kysten, og hvis Nordsøen møllerne bliver omkring 300 m høje 20 km fra kysten vil de opfattes som ens og have samme højde set fra kysten.

Dette burde man have tænkt på tidligere i planlægningen eller tage højde for i opstillingen af Nordsøen I, således man ikke får en rodet og tilfældig oplevelse af vindmøllerne i Vesterhavet.

Der er flere alternative muligheder som fx. at bruge Vesterhav Syd møllernes opstilling og indbyrdes afstand som udgangspunkt for opstillingsmønstre i Nordsøen I, flytte Vesterhav syd møllerne, flytte Nordsøen I møllerne længere ud så de adskiller sig fra Vesterhav syd møllerne eller at placere parken et andet sted.

5. Radarstyret lys på møllerne.

Der opføres til at der sættes radarstyret lys på møllerne som både omfatter det røde natlys og det hvide dagslys.

I øjeblikket er der opsat radarstyret lys på det røde natlys som en forsøgsordning på møllerne i den kystnære havmøllepark Vesterhav Syd.

Hvis man kan radarstyre lyset om natten og i tussmørket, kan man vel også gøre det om dagen, og derfor opføres der til også at radarstyre det hvide lys om dagen og i tussmørke. Radarstyringen opfanger jo netop fly i nærheden og advare flyene om møllerne placering uanset tidspunkt.

6. Værditabstatning for berørte ejendomme

Ved 1. offentlighedsfase blev der indsendt et høringsvar som gjorde opmærksom på at ejendomme langs kysten kunne blive berørt at et værditab, jvf. reglerne fra Taksationsmyndigheden.

Her ved 2. offentlighedsfase er loven i mellemtiden blevet ændret så værditab ikke længere kan søges under Taksationsmyndighedens ordning.

Hvis møllernes synlighed vil være som beskrevet i Miljørapporten, vil der være grundlag for værditab på berørte ejendomme langs kysten, uanset om værditabet hører under Taksationsmyndigheden eller en anden myndighed.

7. Utilstrækkeligt Borgermøde

I forbindelse med 2. offentlighedsfase blev der afholdt et borgermøde i Kloster torsdag den 20. juni 2024 kl 1630.

Tidspunktet for borgermødet på en torsdag burde have været omkring en weekend, da Størsteparten af de berørte borgere er sommerhusejere, som ikke bor i kommunen og som primært kommer i weekenden eller fredag eftermiddag. Ligeledes var tidspunktet kl 1630 for tidligt i forhold til at kunne nås efter normal arbejdstid fra en kommune langvejs fra.

Personalet på borgermødet vidste ikke nok om beslutningerne og hvorfor projektet ser ud som det gør. Da området omkring Vesterhavet også tidligere har været igennem lignende miljøundersøgelser og borgermøder, er borgerne ret godt informeret om projektet, men er interesseret i at forstå hvorfor mange af de beslutninger som påvirker området er taget. Dette kunne personalet ikke svare på, og der opfordres til at kommentarer og høringssvar tages videre i myndigheden og det politiske system, til hvor beslutningerne bliver taget.

Ligeledes er informationen omkring afholdelsen af borgermødet kun annonceret i lokale medier i området, men da størstedelen af områdets brugere er fra andre kommuner opfordres der til at al information sendes via andre kanaler som fx. e-boks eller anden offentlig tilgængelig kommunikation.

Høringsvar 7

Til: ENS Høring Nordsøen (nordsoen1@ens.dk)
Cc: Stig Prüssing (FST (spr@fiskeristyrelsen.dk), Mikkel Stage (miksta@fvm.dk), Fie Lind-Holm (fliho@fvm.dk), Alf Skovgaard (alfsk@ens.dk)
Fra: 'kimrae@fvm.dk' (kimrae@fvm.dk)
Titel: Offentlig høring af Energistyrelsens udkast til plan for Nordsøen I med tilhørende miljørapport (FVM Id nr.: 589762)
Sendt: 12-08-2024 09:25

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri takker for muligheden for at give bemærkninger til planen for Nordsøen I.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at der i og omkring planområdet for Nordsøen I foregår både et blandet demersalt fiskeri og et fiskeri efter hesterejer, tobis og brisling.

Den konkrete placering af havvindmøller inden for planområdet og kabelføringen både inden for havvindmølleparken og mellem planområdet og land kan få betydning for de fremtidige muligheder for fiskeri i og omkring planområdet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri opfordrer til tidlig dialog med fiskerierhvervet om mulighederne for at skabe de bedst mulige rammer for sameksistens mellem fiskeri og en kommende havvindmøllepark i planområdet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri hilser det velkomment, at der er visualiseringer af de forskellige fiskerier i planområdet i høringsmaterialet. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at der kan forekomme et fiskeri fra mindre fartøjer under 12 meter, som ikke indgår i visualiseringerne. Disse mindre fartøjer er ikke alle udstyret med VMS (satellitstyr til positionsbestemmelse). Desuden kan der forekomme et garnfiskeri.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri gør i øvrigt opmærksom på, at der som aftalt i *Aftale om Danmarks Havplan af 7. juni 2023* er etableret et markedsdrevet dialogforum for sameksistens mellem fiskeri og havvind med henblik på at bidrage til afdækning og håndtering af arealkonflikter og se på muligheder for sameksistens mellem havvind og fiskeriet.

Venlig hilsen

Kim Rægaard

Fuldmægtig | Bæredygtigt Fiskeri
+45 22594215 | +45 22 59 42 15 | kimrae@fvm.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet | Holbergsgade 6 | 1057 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | fvm@mfv.dk | www.fvm.dk
[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#)

Hørings svar 8

12. august 2024

Bemærkninger til udkast til Plan for Nordsøen I og den tilhørende miljørapport

Tænketanken Hav takker Energistyrelsen for muligheden for at komme med bemærkninger til Nordsøen I havmølleparker.

Som nævnt i tidligere høringssvar til Energistyrelsen vedrørende etablering af havmølleparker, anerkender Tænketanken Hav det akutte behov for at fremskynde den grønne omstilling, herunder udbygningen af vedvarende energi. Det er dog af afgørende betydning ikke at kompromittere havmiljøet i processen. Stabile klimasystemer og et havmiljø i balance er nemlig indbyrdes afhængige.

Tænketanken Hav lægger derfor stor vægt på en bredere bæredygtighedstilgang til aktiviteter på havet, end hensynet til udbygningen af fossilfri energikilder alene tilsiger. I den forbindelse anbefaler Tænketanken Hav altid, at der anvendes en økosystembaseret tilgang til forvaltning af havet, hvilket er beskrevet i flere forskellige rapporter fra Tænketanken Hav¹ og forsøgt opsummeret meget kort nedenfor for havvindmølleparkerne i Nordsøen I.

Der er adskillige videnskuller i forståelsen af de kumulative effekter af havvindmøller på havmiljøet, herunder potentielle ændringer i havstrømme, vind og bølger, påvirkningen på vandlevende organismer samt betydningen af at introducere elektromagnetiske felter i havmiljøet.

Erfaringer høstet fra etableringen af eksisterende havvindmølleparker i udlandet viser, at nøje tilrettelagt planlægning, og de rette vilkår og krav kan betyde, at utilsigtede negative indvirkninger på havmiljøet kan reduceres. Disse erfaringer har Tænketanken Hav samlet i publikationen ”Bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet: Anbefalinger til minimumskrav i udbudsmateriale samt generelle anbefalinger til myndighederne” udgivet i august 2022. Publikationen er udgivet i samarbejde med en række nøgleinteressenter, og

¹ Anbefalinger til en økosystembaseret havplan med stærkere fokus på naturbeskyttelse, Tænketanken Hav, 2022.
Uddybende notat om anbefalinger til en økosystembaseret havplan med stærkere fokus på naturbeskyttelse, Tænketanken Hav, 2022.
Anbefalinger til et Nationalt Digitaliseringsprogram for Marine Data, Tænketanken Hav, 2024.

ligger tilgængelig på vores hjemmeside. Desuden henviser Tænk tanken Hav til vores uddybende [notat](#) om bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet, som også kan findes på vores hjemmeside.

Da der er tale om en plan en relativt overordnet plan, relaterer Tænk tankens Havs bemærkninger sig til de relativt overordnede aspekter vedrørende økosystembaseret tilgang, kumulative effekter, Natura 2000-områder, overvågning, genopretning samt power to X.

Økosystembaseret tilgang

Som nævnt indledningsvist vil Tænk tanken Hav til enhver tid anbefale, at der anvendes en økosystembaseret tilgang til forvaltning af havet, som forudsat blandt andet i Havstrategidirektivet.

En økosystembaseret tilgang indebærer overordnet set, at havets bæreevne normerer forvaltningen af menneskelige aktiviteter. Mere konkret betyder det, at vurderingen af en planlagt aktivitets effekter på havmiljøet skal tage højde for de kombinerede, kumulative, effekter af alle relevante presfaktorer, der påvirker økosystemerne, inden for det område, der er relevant for et givent økosystem. Det er således i høj grad de kumulative virkninger mellem eksisterende effekter og havvindmølleparkernes effekter, der er relevante for vurderingen af havmiljøet.

Miljøfarlige stoffer

Tænk tanken Hav vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at planen for Nordsøen I omfatter vandområder, som allerede er sårbare, særligt hvad angår den kemiske tilstand. Tænk tanken Hav anbefaler på den baggrund, at der igangsættes yderligere tiltag for at understøtte mål opfyldelsen i de berørte områder, således at planen for Nordsøen I kan realiseres inden for havets bæreevne.

I forlængelse heraf stiller Tænk tanken sig undrende overfor, at det i miljøvurderingsrapporten ikke er fundet relevant at vurdere Havstrategiens deskriptor 8 om forurenende stoffer i forhold til potentielle påvirkninger ved en realisering af Plan for Nordsøen I. Det må antages, at anlæggelse af fundamenter og kabler i havbunden i et område med dårlig kemisk tilstand kan frigive lagrede forurenende stoffer til vandsøjlen og dermed forværre den kemiske tilstand.

Miljøvurdering af kumulative påvirkninger

I forlængelse af ovenstående er det vigtigt at bemærke, at området allerede rummer en række belastende aktiviteter. Disse presfaktorer skal tages i betragtning i kombination med havmølleparkens miljøkonsekvenser, og under hensyntagen til, den kumulerede belastning.

Vurderingen af de kumulative effekter bør baseres bredere, så de kumulative effekter vurderes ud fra alle presfaktorer samlet set, herunder også de aktuelle forhold i vandområdet. Dette omfatter f.eks. den samlede virkning på de berørte økosystemer, når havbund påvirkes samtidig med, at der bl.a. vil være et øget støjniveau i anlægsfasen såvel som i driftsfasen. Når alle relevante belastninger i området ikke tages i betragtning, er vurderingen af havets bæreevne i forhold til etableringen af de påtænkte havvindmølleparker, efter Tænk tanken Havs vurdering, ikke tilstrækkelig.

Tænk tanken stiller sig på den baggrund undrende overfor, at det på nuværende tidspunkt kan konkluderes, at effekten på de marine økosystemer forventes at være ubetydelig eller

begrænset. Denne tvivl forstærkes af, at det samtidig konstateres, at de mulige kumulative virkninger fra menneskeskabte belastninger på planktonøkosystemet er ukendte. Det må også understreges, at miljøeffekterne på ikke blot planktonøkosystemet (det pelagiske økosystem) men også på bundens økosystem (det benthiske økosystem) skal inddrages i vurderingen. Der er en række studier, der kan anvendes til at understøtte vurderingerne, jf. eksempelvis studiet: [Offshore wind farms are projected to impact primary production and bottom water deoxygenation in the North Sea](#), udgivet i Nature, 24. november 2022.

Natura 2000-områder

Tænketanken Hav noterer sig, at det ikke kan udelukkes, at der vil være en væsentlig påvirkning af en række Natura 2000 områder. Det er derfor godt, at der allerede i planen lægges op til en Natura 2000-konsekvensvurdering. Det er vigtigt, at denne vurdering tilvejebringes snarest muligt.

Overvågning

Der bør monitoreres før, under og efter en eventuel etablering af havvindmølleparkerne. Data bør ligeledes stilles offentligt tilgængeligt, jf. Tænketanken Havs publikation ”Anbefalinger til et Nationalt Digitaliseringsprogram for Marine Data” samt høringssvar til Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark. I miljøvurderingen er fokus primært på overvågning og monitorering af lommer og støjpåvirkningen for bebyggelse, men der bør selvfølgelig foretages en bredere overvågning og monitorering af de berørte områder, jf. kriterier og indikatorer i havstrategidirektivet. Her bør rødlistede arter naturligvis også have prioritet.

Genopretning

Tænketanken bemærker, at miljøvurderingen af planen kun forventer ubetydelig påvirkning af bundfaunahabitater. Denne vurdering tager ikke højde for, at det nogle steder vil tage tid før bundfaunaen er reetableret, ligesom der nogle steder vil være behov for en hjælpende hånd grundet de aktuelle forhold i havmiljøet. Eventuelle skader på ålegræs, stenrev m.m. bør genoprettes ligesom der bør igangsættes kompenserende tiltag før skaden fra anlægsprojektet indtræffer. Dette gælder også de tilhørende ilandføringsanlæg, som kan risikere at påvirke den kystnære natur i høj grad.

PtX-anlæg

Det bør udfoldes, hvordan PtX anlæg kan påvirke havmiljøet, såfremt de tilsluttes. Tænketanken Hav noterer sig, at det i anden delrapport kun i et begrænset omfang beskrives, hvilke forventede konsekvenser PtX-anlæg på havet kan have.

Fisk og fiskeri

I planlægningen bør der tages væsentlige hensyn til kendte gyde- og opvækstområder for fisk, herunder kommercielt vigtige eller truede fiskearter.

I planlægningen af havvindmølleparkerne bør der stilles krav om en plan for tidlig og reel inddragelse af erhvervsfiskeriet og fiskere i det konkrete område bør inddrages aktivt ifm. udarbejdelsen af miljøvurderingerne.

If. kompensation til berørte fiskere anbefales det, at der arbejdes hen imod en kompensation, som understøtter miljømæssigt bæredygtige løsninger i fiskeriet, f.eks.

igennem krav om, at kompensationen skal gå til investeringer i mere miljømæssigt bæredygtige redskaber.

Med venlig hilsen,

Mathilde Mammen
Cheføkonom
mam@taenketankenhav.dk

Bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet

**ANBEFALINGER TIL MINIMUMSKRAV I UDBUDSMATERIALE
SAMT GENERELLE ANBEFALINGER TIL MYNDIGHEDERNE**

Anbefalinger til bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet
2022

Tænketanken Hav
Læderstræde 20
1201 København K
Danmark
CVR: 42479446
+45 4498 8000
info@taenketankenhav.dk
www.taenketankenhav.dk

ISBN 978-87-974180-1-7

Indhold

Forord	5
Tænk tanken Hav og arbejdet med anbefalingerne	6
Indledning.....	7
En økosystembaseret tilgang.....	8
Miljøpåvirkninger ved VE-anlæg	8
Miljøvurderinger i kontekst af fast track og potentielle ”Go-to areas”	10
Afgrænsning	10
Anbefalinger til bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet	12
Referenceliste.....	15

Forord

I de kommende år skal der bygges tusinder af snurrende havvindmøller i Nordsøen og Østersøen, i et hidtil uset tempo, for at bekæmpe klimakrisen og dennes påvirkning på naturen. Det er dog vigtigt ikke gå på kompromis med miljøet i havet, fordi man har travlt med den grønne omstilling. Klima og miljø hænger sammen.

Der mangler bedre miljøkrav til udbygningen af havvindmøllerne, ligesom der generelt mangler bedre beskyttelse og genopretning af havmiljøet i Danmark. Selvom der mangler væsentlig viden om havvinds samlede negative miljøpåvirkninger, ved vi, at havvindmølleparker påvirker havmiljøet negativt i form af bl.a. støjforurening og tabt havbund, som risikerer at fortrænge havfugle, fisk og havpattedyr og deres levesteder. Erfaringer fra branchen viser dog, at med de rette krav og planlægning kan der gøres meget for at sikre havmiljøet og biodiversiteten, når der udbygges på havet.

Det er derfor mere afgørende end nogensinde før at sikre bedre miljøhensyn, så den massive udbygning af vedvarende energi ikke risikerer at forværre den biodiversitetskrise, Danmark og verden også befinder sig i – men i stedet bidrager til at genoprette havmiljøet.

Bedre miljøhensyn og genopretning er ikke kun nødvendige for vores pressede havmiljø, men også for havets evne til at regulere klimaet og optage CO₂. Det har med andre ord både positive konsekvenser for naturen og klimaet, at vi også tænker havmiljø og biodiversitet ind, når vi bygger fremtidens havvindmøller.

Derfor har Tænk tanken Hav og dets medlemmer - med meget forskellige interesser på havet - for første gang udarbejdet en række fælles anbefalinger til de kommende statslige udbud af havvindområder. Anbefalingerne skal sikre bedre miljøhensyn og vidensindsamling på området.

Blandt anbefalingerne er:

- at stille krav til at indtænke naturen i selve havvindanlægget.
- at stille krav til naturgenopretning i eller uden for havvindanlægget.
- at væsentlige miljøpåvirkninger overvåges i både anlægs- og driftsfasen.
- at der påbegyndes undersøgelser af videnshuller om effekterne på naturen ved udbygning.
- at relevante aktører inddrages i planlægning af havvind, så sameksistens på havet sikres.

Anbefalingerne er konkrete forslag til beslutningstagere og myndigheder i forbindelse med udarbejdelsen af en ny udbudsmodel for havvind. På den måde kan vi sikre, at fremtidens vedvarende energi omkring Danmark gavner klimaet og tager hensyn til havets natur.

Tænketanken Hav og arbejdet med anbefalingerne

Tænketanken Hav er stiftet på initiativ af VELUX FONDEN i 2021. Tænketanken Hav er sat i verden for at sikre et sundt og rent hav, hvor den måde, vi bruger havet på, sker bæredygtigt med respekt for dyre- og planteliv. Der er et stort potentiale i at passe bedre på havet – både når det kommer til øget biodiversitet, rekreation, bæredygtige forretningsmuligheder og et bedre klima.

Tænketanken Hav er en videnspartner, som samler viden og tænkning, der skaber bevidsthed om havet og dets udfordringer. Tænketanken Hav stiller viden og løsninger til rådighed og faciliterer dialog på tværs af havets interesser og skaber derigennem grundlaget for en bæredygtig anvendelse af havet og en genoprettet natur.

Anbefalingerne om bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet er blevet til gennem et analysearbejde om kendte og forventede udfordringer forbundet med etablering og drift af havvindanlæg.

Tænketanken Hav er en uafhængig aktør, som bidrager til en øget viden om, og forståelse af, værdien af et sundt hav, havets tilstand samt til øget opmærksomhed og folkeligt og politisk engagement, jf. tænketankens vedtægter. Dette sker i tæt samspil mellem tænketanken og relevante erhverv og interessenter, da de bedste løsninger findes i fællesskab. Som led heri har tænketanken i løbet af forår og sommer 2022 været i dialog med sine medlemmer med henblik på at indsamle viden til brug for tænketankens udarbejdelse af anbefalingerne.

På baggrund af tænketankens grundige og dialogbaserede vidensindsamling - fra medlemsmøder og efterfølgende skriftlig og mundtlig dialog er der således udarbejdet en række anbefalinger om dels krav i udbudsmateriale, dels den mere overordnede reguleringsmæssige tilgang til udbygning af havvind. Anbefalingerne afspejler en ambitiøs og helhedsorienteret tilgang fra tænketankens side.

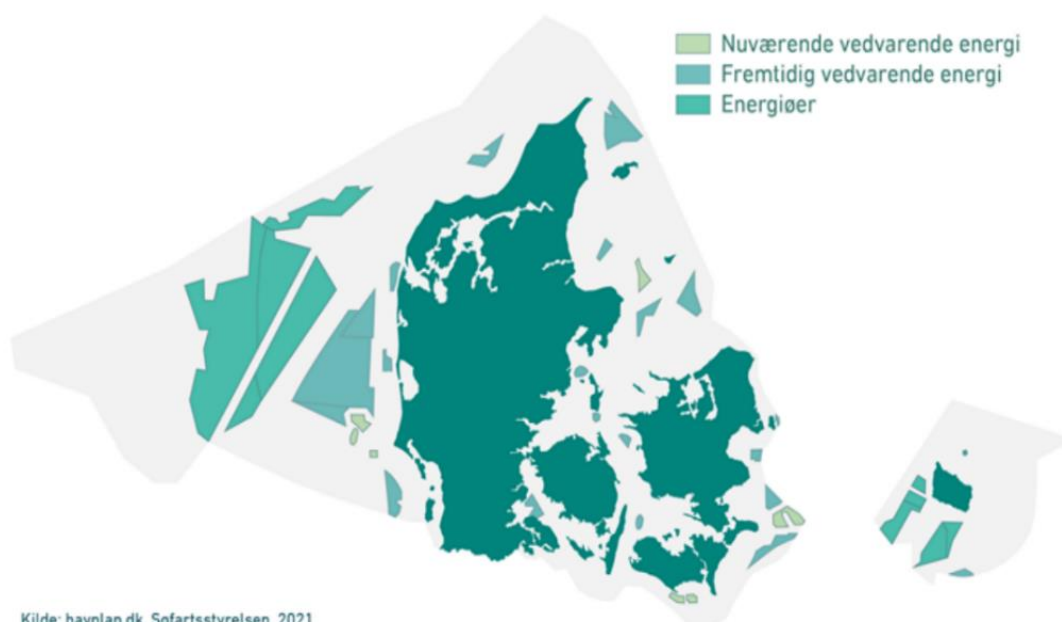
Tænketanken Hav har dermed samlet følgende medlemmer om de angivne anbefalinger:

- Green Power Denmark
- Ørsted
- RWE
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Ornitologisk Forening
- DHI A/S
- NIVA Danmark
- Sund og Bælt Holding A/S
- Danmarks Pelagiske Producentorganisation
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation
- Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation
- Dansk Akvakultur
- Fiskeriskolen – EUC Nordvest
- Dansk Sportsfiskerforbund
- Den selvejende institution Havhøst
- Friluftsrådet
- Hedeselskabet
- Krog Nobis
- Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
- Landsforening Levende Hav
- Letz Sushi
- Marine Ingredients Denmark
- Søuld
- Thyborøn Havn
- Samarbejde Vandporten
- KIMO Danmark

Indledning

Havvind udgør et vigtigt element i omstillingen til vedvarende energi (VE) i kontekst af klimakrisen og i ambitionen om at blive uafhængige af fossile brændstoffer og i højere grad være selvsupplerende på energiområdet. I regeringens udkast til Danmarks første Havplan udlægges derfor en væsentlig del af havarealet til nye vedvarende energianlæg og energiøer. Således udgør Havplanens arealreservationer til nuværende vedvarende energi og kabelkorridorer samt kommende vedvarende energi og energiøer omkring 15,2 % af det danske havareal (Danmarks eksklusive økonomiske zone, se Figur 1, Søfartsstyrelsen, 2021). Med invasionen af Ukraine og nuværende havplansforhandlinger lægger regeringen op til en yderligere udbygning af planerne om og reservationerne til vedvarende energi (Regeringen, 2022). Dette skal ses i konteksten af en større udbygning af vedvarende energi på europæisk plan (300 GW i 2050) med fokus på specielt Nordsøen (Regeringen, 2022). Dertil skal blandt andet lægges anlæg til havne, transport-infrastrukturprojekter, en række andre udviklingszoner og særlige anvendelseszoner (til blandt andet havbrug og opdræt af skaldyr, CO₂ lagring (delvist overlappende med VE reservationer) og råstofindvinding) samt andre aktiviteter, som ikke har specifikke zoner i den danske havplan såsom erhvervsfiskeri (Søfartsstyrelsen, 2021). Hertil kommer åben dør VE-projekter, som endnu ikke er udlagt i Havplanen. Det betyder, at de konkrete arealer alt andet lige bliver større og vil udgøre flere områder end først antaget i Havplanen. Idet reservationerne til havvind generelt øges markant, er det vigtigt at indtænke hensyn til naturen i højere grad, end det gøres i dag.

Figur 1. Arealreservationer til vedvarende energi og energiøer i Havplanen fra 2021.

Det er et krav i EU's direktiv om havplanlægning, at der skal anvendes en økosystembaseret tilgang, når der udarbejdes og gennemføres maritim fysisk planlægning. En økosystembaseret tilgang er defineret i direktivet som ”*det samlede pres fra alle aktiviteter holdes inden for niveauer, der er forenelige med opnåelsen af en god miljøtilstand, og at de marine økosystemers evne til at håndtere menneskeskabte forandringer ikke bringes i fare, samtidig med at der bidrages til en bæredygtig anvendelse af havets goder og ydelser af nuværende og kommende generationer*” (direktiv 2014/89/EU). Det er samtidig et krav i havstrategidirektivet (2008/56/EF), at der skal anvendes en økosystembaseret tilgang. Det er derfor en nødvendighed at bruge en økosystembaseret tilgang både i den overordnede planlægning og i den konkrete udbygning af vedvarende energi til havs. Med regeringens planer om at udvide reservationerne til havvind (Regeringen, 2022) og 43 nye (ikke statsligt planlagte) åben dør ansøgninger til havvind (Energistyrelsen, 2022) er det forsat vigtigt at sikre en strategisk og økosystembaseret tilgang til den samlede udbygning på havet. Afsættet for nærværende anbefalinger er en økosystembaseret og dermed helhedsorienteret tilgang, som er nødvendig, når vedvarende energianlæg ses i et bæredygtighedsperspektiv. Anbefalingerne har et snævrere fokus på miljøhensyn til havs, og det inddrager ikke klimaproblemstillingen. Afgrænsningen motiveres og uddybes nedenfor.

En økosystembaseret tilgang

En økosystembaseret tilgang er et centralt værktøj i bestræbelserne for at opnå ”god miljøtilstand”. En økosystembaseret tilgang skal således først og fremmest sikre, at anvendelsen af havet sker inden for rammer, der understøtter opnåelse og fastholdelse af god miljøtilstand. I den seneste rapport om miljøtilstanden i de danske marine områder fremgår det, at de danske farvande fortsat er meget sårbare over for påvirkninger og endnu er langt fra målet om en stabil god miljøtilstand (Hansen & Høgslund (red.), 2021). Tilstanden i de danske havområder betyder, at Danmark hverken har opnået målene om god tilstand eller gunstig bevaringsstatus i havmiljøet, som vi er forpligtet til gennem en række EU-direktiver, herunder havstrategidirektivet, habitatdirektivet og vandrammedirektivet.

En økosystembaseret tilgang vil sige, at man gennem inddragelse af al tilgængelig viden om alle interaktioner i de berørte økosystemer tager højde for de kombinerede, kumulative, effekter af alle relevante presfaktorer, der virker på økosystemerne (Slocombe, 1998). En økosystembaseret tilgang skal finde sted i et geografisk område, der er relevant for økosystemet, for presfaktorerne og også for de berørte aktører. En økosystembaseret tilgang bør også være tværfaglig, så både økosystemerne og deres anvendelse inddrages; det vil sige også de samfund og økonomier, der har tilknytning til og er afhængige af velfungerende økosystemer. Miljøpåvirkningen af et VE-anlægsprojekt til havs skal dermed ikke kun vurderes enkeltstående, men også ses i konteksten af alle de andre aktiviteter, der foregår på havet og i det konkrete område, hvor anlægget etableres.

Miljøpåvirkninger ved VE-anlæg

Om end der er flere videnshuller, foreligger der i dag nogen viden om havvindmølleparker potentielle negative og positive påvirkning på havmiljøet. Havvindmølleparker kan have negative konsekvenser for det omgivne økosystem i form af blandt andet støjforurening under vandet (primært i anlægsfasen, men også i driftsfasen), skræmmevirkninger både over og under

vandet, ændring og tab af oprindelig havbund (både ved kabellægning, vindmøllefundamenter og erosionsbeskyttelse), introduktion af elektromagnetiske felter (via kabler)– og som konsekvens af disse forskellige påvirkninger; risiko for fortrængning og forstyrrelse af havfugle, fisk, bunddyr og havpattedyr og deres levesteder og gydeområder (inklusive havbund), raste- og fødesøgningsområder samt ændring af områdets sammenhæng med andre områder i nærheden (Miljø- og Fødevarerministeriet, 2019, Dinesen et al., 2021, Dahl et al. 2022).

Havvindmøllefundamenter og erosionsbeskyttelse kan samtidigt have positive indvirkninger, idet de kan få karakter af rev, der danner grundlag for nye levesteder og dermed økosystem funktioner (Glaro et al., 2020; Degraer et al., 2020). Fundamenter og erosionsbeskyttelse kan dog af samme grund (specielt i Nordsøen) også komme til at fungere som trædesten for indvandring af nye ikke-hjemmehørende arter og skabe grundlag for en anden, og potentiel uhensigtsmæssig, biodiversitet end den oprindelige (Dahl et al., 2021, 2022; Degraer et al., 2020).

Der er forsat grundlæggende mangel på viden om havvindmølleparkers positive og negative påvirkninger – og de kumulative konsekvenser af udbygningen, fx potentielle ændringer af havstrømme, vind og bølger (Dahl et al., 2021, 2022). Det skyldes blandt andet, at Vurdering af Virkning på Miljøet (VVM'er) ikke bliver fulgt til dørs af monitorering i anlægs- og specielt driftsfasen. Dette forstærkes af generel mangel på viden om presfaktorerers kumulative påvirkninger på havmiljøet, om marine naturtyper og økosystemer (fx gyde- og opvækstpladser for fisk) og en manglende (detaljeret) kortlægning af den danske havbund (Dahl et al. 2021, 2022; Dinesen et al., 2021). Det beskrives i miljøvurderingen for Havplanen, at der med den forventede store udbygning af havvind – både i Danmark og i vores nabolande – kan blive tale om en form for permanent anlægsfase, hvor en påvirkning, der normalt er midlertidig, såsom undervandsstøj, kan få permanent karakter over en længere årrække (COWI, 2021). Dette er blot ét eksempel på, at der generelt mangler viden om eventuelle kumulative storskala effekter ved den kommende store udbygning af både havvind og energiøer (Dahl et al., 2021).

Den manglende viden, som nævnt ovenfor, kombineret med omfanget og hastigheden hvormed udbygningen af vedvarende energi til havs skal foregå, betyder, at det er vigtigt at tage en række miljöhensyn i udbudsfaserne. Dette skal sikre grundig og løbende indsamling af viden om de negative, de mulige positive og kumulative påvirkninger af de marine økosystemer samt give mulighed for tilpasninger, naturbaserede design og naturgenopretningstiltag¹, der tilgodeser havmiljøet på baggrund af den opnåede viden, i årene fremover. Det bliver vigtigt, at udbygningen af VE ikke kommer i strid med bestræbelserne på at opnå en god miljøtilstand og gunstig bevaringsstatus i danske havområder. God miljøtilstand er bl.a. beskrevet i Danmarks Havstrategi fra 2019 (Miljø- og Fødevarerministeriet, 2019) og bliver løbende konkretiseret. Der er specielt behov for et fokus på deskriptor 1 Biodiversitet, deskriptor 2 Ikkehjemmehørende arter, deskriptor 6 Havbundens integritet, deskriptor 7 Hydrografiske ændringer og deskriptor 11 Undervandsstøj, som er nogle af de faktorer, der kan blive påvirket af udbygningen. Det bliver ligeledes vigtigt, at udbygningen ikke kommer i vejen for at opnå målene i EU's

¹ "Naturgenopretningstiltag" bruges her som en samlet betegnelse for tiltag, der er med til at reetablere, stabilisere eller på anden måde gavne lokale økosystemer. Tiltagene kan anskues som en form for kompensation for miljøpåvirkninger fra anlæg, men idet det vanskeligt kan blive en direkte kompensation for det påvirkede (fx tabt sandbund), kaldes det her "naturgenopretningstiltag". Tiltagene tænkes bredt og kan foregå både i området med anlægget eller i et andet område, hvor det måtte være relevant.

biodiversitetsstrategi. Genopretningstiltag i forbindelse med udbygningen af VE bør ses som supplement til de forpligtelser, Danmark kan forvente i kontekst af EU kommissionens forslag til forordning om naturgenopretning (Europa-Kommissionen, 2022).

I Danmark er der allerede VE-udviklere, der arbejder aktivt med naturgenopretning og har ambitioner om at være med til at sikre og genoprette havmiljøet som en del af udbygningen af havvind. En sikring og udvikling af dette fokus kræver dog, at myndigheder begynder at stille krav til yderligere miljøhensyn og naturgenopretning samt afsætter midler til at dække essentielle videnshuller.

Miljøvurderinger i kontekst af fast track og potentielle ”Go-to areas”

Der skal som udgangspunkt altid gennemføres miljøvurderinger forud for beslutninger, der kan påvirke miljøet væsentligt. Det gælder for både for planer og programmer (strategisk miljøvurdering (SMV'er)) og konkrete projekter (VVM'er). Formålet med en miljøvurdering er, at der - under inddragelse af offentligheden - så tidligt som muligt og forud for, at der træffers beslutning om en plan, et program eller et projekt, tages hensyn til de mulige indvirkninger på miljøet forstået i bred forstand. For at fremme de nationale godkendelsesprocedurer ift. havvind har EU-Kommissionen dog stillet forslag om, at medlemsstaterne skal udpege såkaldt ”go-to areas”² for havvind, hvor der ikke skal laves efterfølgende VVM for et konkret projekt - medmindre projektet kan forventes at have væsentlige grænseoverskridende effekter. Hvert enkelt ”go-to area” skal underkastes en SMV forud for, at det udpeges. ”Go-to areas” skal være såkaldte særligt egnede områder, hvor anlæg ikke forventes at have en væsentlig negativ påvirkning på miljøet. Områderne skal ifølge EU-kommissionen udpeges via brug af alle relevante værktøjer og datasæt gennem blandt andet sensitivitetskortlægning (af miljø) og ekskludering af Natura 2000-områder samt identificerede migrationsruter for fugle (EU, 2022). Uden for de udpegede ”go-to areas” er det forslået at implementere ”fast track” af godkendelsesprocesserne for nye VE-projekter, så disse tager maksimalt 2 år - inklusiv VVM-proceduren (EU, 2022).

I forbindelse med både REPowerEU's aktionsplan (marts 2022) for mere vedvarende energi og EU-Kommissionens forslag (maj 2022) bliver det vigtigt fremadrettet at tilpasse SMV og VVM-processerne til at fungere i konteksten af fast track og potentielt ”go-to areas”. Dette bliver afgørende både for at sikre miljøet tilstrækkeligt og for at give udviklere tilstrækkelig sikkerhed for, at projekter kan gennemføres som planlagt og uden væsentlige miljømæssige konsekvenser, som først opdages under eller efter anlægsfase. Det er endnu uvist om og hvordan, ”go-to areas” skal realiseres, og Tænketanken vil udkomme med særskilte anbefalinger hertil.

Afgrænsning

I det følgende findes en række anbefalinger til bedre miljøhensyn til havs ved nye anlæg til vedvarende energi. Anbefalingerne uddybes, forklares og eksemplificeres i et uddybende notat, der udkommer senere i 2022. Tænketanken Hav vil derudover komme med særskilte anbefalinger til energiøer, råstofindvinding (med fokus på minimering heraf), eventuelle

² Særligt egnede områder for vedvarende energi (udpeget af medlemsstaterne), hvor EU-Kommissionen har forestået undtagelsesprocedurer. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0222&from=EN>

udpegninger af ”go-to areas” og best practices til sameksistens erhverv imellem. Nærværende anbefalinger er afgrænset til at vedrøre vedvarende energianlæg, som er placeret uden for Natura 2000- og Havstrategiområder, idet det som oftest er her, sådanne anlæg vil blive placeret, og da der i Natura 2000- og Havstrategiområderne er skærpede krav³.

Nærværende anbefalinger indeholder en række minimumskrav til kommende udbud af havvind og introducerer en række generelle anbefalinger til myndighederne i forbindelse med udbygningen af VE inklusiv anbefalinger til SMV’er og VVM’er i kontekst af nuværende processer og kommende fast tracking heraf. Anbefalingerne inkluderer også hensyntagen til andre erhverv, der risikerer at blive fortrængt fra områder udlagt til havvind. Med den kommende markante udbygning af VE-anlæg bliver det nødvendigt at skabe bedre sikkerhed og grundlag for sameksistens erhverv imellem, og det anbefales derfor, at samarbejdet i det nye offentlige-private partnerskab (Regeringen et al., 2021) CO-EX Lab, Laboratorium for sameksistens, udvides til at inkludere sameksistens mellem erhverv på havet.

Anbefalingerne er udarbejdet på baggrund af vidensindsamling, praksisser og erfaringer fra andre lande og drøftelser med og input fra relevante aktører fra erhvervet og forskningsverdenen. Udover de anbefalede minimumskrav anbefales det, at det undersøges, hvordan en meningsfuld vægtning fokuseret på klima- og miljøhensyn kan implementeres i relevante udbud for på den måde at skabe et ’race to the top’. En lignende anbefaling foreligger fra DI Energi i deres Anbefalinger til anden delaftale om energiøer (2021), hvor anbefaling fire går på en vægtning af blandt andet bæredygtighed i udbuddene. En første generation af vægtning af naturhensyn (”miljømæssig innovation”) i havvindudbud indføres blandt andet i Holland ifm. med parken Hollandse-Kust West VI (Ministry of Economic Affairs and Climate Policy, 2021), der dog kan kritiseres for vanskeligheden ved at vurdere de forskellige bud på miljømæssig innovation objektivt.

Klima og miljø/natur hænger uløseligt sammen, og det er vigtigt, at de ikke ses som modsætninger, men i en sammenhæng. Det er derfor essentielt, at udbygning af vedvarende energi ikke forstærker biodiversitetskrisen, men derimod at miljøpåvirkningerne minimeres, og at udbygningen bidrager til en genopretning af havmiljøet. Idet der allerede arbejdes i flere sammenhænge på, hvordan klimahensyn og bæredygtighed kan indarbejdes i virksomheders arbejde med bæredygtighed, inddrager nærværende anbefalinger ikke klima. Det anbefales dog, at anbefalingerne her ses i sammenhæng med klimapåvirkninger, der bør vurderes ud fra det verdensanerkendte og videnskabeligt funderede Science Based Targets Initiativ (SBTi, 2022).

³ Sameksistens mellem havvindmøller og beskyttede områder behandles ikke her, men der henvises til Tænk tanken Havs Anbefalinger til en økosystembaseret havplan med stærkere fokus på naturbeskyttelse afsnit Beskyttede naturområder og anlæg (s. 14 i [Anbefalinger til Danmarks Havplan](#))

Anbefalinger til bedre miljøhensyn ved vedvarende energianlæg på havet

Type	Anbefalinger
A. Overordnede anbefalinger til myndigheder	A1. Det anbefales, at myndighederne med inspiration fra Holland (Hermans et al., 2020) får udarbejdet et katalog over konkrete, stedbestede og økosystemrelevante Nature Inclusive Design ⁴ tiltag ifm. anlægsprojekter for den danske del af Nordsøen og Skagerrak, indre danske farvande og Østersøen. Som del heraf anbefales det, at myndighederne identificerer sårbare arter, produktive eller unikke økosystemer og naturtyper, som skal være omdrejningspunktet for Nature Inclusive Design tiltag og naturgenopretningstiltag ((se A2, B2) i eller uden for anlægget).
	A2. Det anbefales, at myndighederne udpeger og beskytter relevante områder til naturgenopretning (som kan indgå i den danske havplan), hvor naturgenopretningstiltag ifm. havvindprojekter kan foregå. Det anbefales herunder at sikre regulatoriske rammer (inkl. tilladelser) for naturgenopretning i disse områder, der muliggør en effektiv og tidlig proces for genopretningsprojekter.
	A3. Det anbefales, at myndighederne udvikler (evt. indgår forskningssamarbejde om at udvikle - fx i regi af CO-EX lab) en dataplatform, hvor alle rå- og metadata om miljø og effekter på miljøet ⁵ fra VE-projekter kan opbevares og være tilgængelige (inklusive relevante retningslinjer hertil). Det anbefales i forbindelse hermed at arbejde for en fælles EU-portal, der samler og tilgængeliggør data for alle VE-projekter i EU.
	A4. Det anbefales, at den kommende udbygning af VE-anlæg (eventuelle ”go-to areas”, andre reserverede områder og åben dør projekter) bygger på grundig økosystembaseret planlægning med klart fokus på de kumulative miljøeffekter. Herunder at myndigheder sørger for, at områder til havvind og råstofindvinding til anlæg placeres på områder uden væsentlige naturinteresser fx vigtige gyde-, opvækst- og fødesøgningsområder for fisk og vigtige raste-, fældnings- og fourageringsområder for fugle.
	A5. Det anbefales, at der igangsættes undersøgelser af identificerede videnshuller (hvor der ikke foreligger relevant dansk eller international viden) i forbindelse med udbygningen af havvind såsom konsekvenserne af elektromagnetisme, undervandsstøj, påvirkning på forskellige fuglearter og fisk (og disses brug af områder før/efter udbygning), identifikation og påvirkning af gydeområder for fisk (inklusive detaljeret kortlægning af den danske havbund) og

⁴ Natur Inclusive Design (NID), i den form begrebet bruges her, refererer til designmuligheder, der kan integreres i, eller tilføjes til, et anlægsdesign med det formål at skabe et passende levested for hjemmehørende arter i forbindelse med anlægget (Hermans et al., 2020), eller designtiltag, som sikrer, at anlægget ikke ændrer det lokale økosystem u hensigtsmæssigt og bliver trædesten for ikke-hjemmehørende arter (fx coating af fundamenter og af erosionsbeskyttelse, så biologisk liv ikke kan trives derpå). NID-tiltag er forsat i udviklingsstadiet, og der bliver behov for at understøtte, udvikle og undersøge tiltag løbende (se B2).

⁵ Data om miljø og miljøeffekter kan bestå af meget varieret data, såsom havbundens beskaffenhed, dybdeforhold, strømforhold, salinitet og pH, flora- og faunaundersøgelser, støj, forurening mv.

	hydrografiske ændringer. Videnshuller og dækning heraf kan passende diskuteres i regi af CO-EX lab.
	A6. Det anbefales at undersøge muligheden for at udvikle en ”blå pulje” ordning i stil med ”grøn pulje” ordningen for landvind og åben dør havvind (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, 2020), men hvor midlerne kan søges til udvikling af lokale sameksistensprojekter (fx udvikling af tangproduktion inklusiv afsætningsfremme og omstilling til og udvikling af skånsomme fangstredskaber mv.) i områder med havvind.
	A7. Det anbefales at sikre teknologiudvikling og afprøvning heraf ved fx at stille minimumskrav om test af mindre modnet, men potentielt mere naturskånsom teknologi (fx støjreducerende anlægsformer) eller afsætte mindre dele af relevante havvindområder til test af sådan teknologi.
B. Anbefalinger til minimumskrav i udbud	B1. Det anbefales (med udgangspunkt i A1) at stille krav til Natur Inclusive Design tiltag på selve anlægget, og at udvikler skal indsamle og offentliggøre data på positive og negative miljøeffekter af relevant tiltag ⁶ .
	B2. Det anbefales (med udgangspunkt i A2) at stille krav til naturgenopretningstiltag i eller uden for anlæggets placering – fx i form af etablering af ålegræs eller stenrev. Alternativt kan kravet være, at der afsættes midler til naturgenopretningstiltag. Det konkrete beløb/omfang af tiltag ⁷ og udmøntningen heraf bør findes i samarbejde med relevante aktører fx i regi af CO EX lab med NGO'er, forskere og myndigheder.
	B3. Det anbefales at stille krav til (relevant tidmæssigt afgrænset) monitorering af potentielle negative miljøpåvirkninger under anlæggets anlægs- og/eller driftsperiode (jævnfør fokusområder identificeret i den konkrete VVM (se D2) og med baseline før anlægsfase) ⁸ .
	B4. Det anbefales at stille krav om, at udvikler ved forespørgsel skal samarbejde med forskere fra anerkendte forskningsinstitutioner om sikkerhedsmæssig forsvarlig forskningsadgang til området i hele anlæggets levetid.
	B5. Det anbefales at stille krav om tilgængelighed af al indsamlet rådata og metadata om miljø og effekter på miljøet ⁹ (fra VVM og fremefter) ved forespørgsel fra forskere fra anerkendte forskningsinstitutioner. På sigt – efter myndigheds udvikling og etablering af relevant platform (se A3) – anbefales det at stille krav om offentliggørelse af al indsamlet rådata og metadata om miljø og effekter på miljøet (eventuelt anonymiseret og/eller låst i relevant periode efter indsamling).

⁶ Denne dataindsamling bør koordineres med myndigheder, så det sikres, at forskellige VE-projekter bidrager med forskellig dataindsamling, og det sikres, at alle projekter pålægges en rimelig grad af dataindsamling.

⁷ Beløbsstørrelse eller omfang af tiltag kan fx udregnes på baggrund af havvindområdets areal.

⁸ Denne monitorering bør koordineres med myndigheder, så det sikres, at forskellige VE-projekter bidrager med monitorering af forskellige miljøeffekter, og det sikres, at alle projekter pålægges en rimelig grad af monitorering.

⁹ Se fodnote 5.

	B6. Det anbefales at stille krav til plan for tidlig, reel inddragelse, hensyntagen til og sikkerhedsmæssig forsvarlig sameksistensopbyggelse med relevante aktører i området (fx erhvervsfiskeri, lokalsamfund på land, søfart og væsentlige rekreative interesser).
C. Anbefalinger til SMV'er	C1. Det anbefales, at SMV'en aktivt inddrager aktører i området (fx erhvervsfiskeriet, søfarten og væsentlige rekreative interesser) samt eventuelt påvirkede lokalsamfund på land.
D. Anbefalinger til VVM'er	D1. Det anbefales, at der stilles højere krav om dataindsamling, hvis der ikke foreligger tilstrækkelig, geografisk relevant eller tidssvarende data til at komme med en konkret og klar vurdering af en potentiel miljøpåvirkning i VVM'en. Dataindsamlingen skal bl.a. bidrage til baseline for at kunne vurdere de efterfølgende miljøpåvirkninger (se D2 og B3) og dækning af videnshuller generelt. For ikke at forsinke VVM-processen kan dataindsamlingen foregå parallelt med myndighedsprocesserne. Dataindsamlingen bør/skal være foretaget inden anlægsfasen påbegyndes.
	D2. Det anbefales, at VVM identificerer specifikke, relevante miljøpåvirkninger, som udvikler skal monitorere (i relevant tidsafgrænset periode) i anlægs- og/eller driftsfasen (se B3).
	D3. Det anbefales, at interessenter i det konkrete område inddrages aktivt i udarbejdelsen af VVM'en med henblik på at komme med forslag til, hvordan hensyntagen til og forsvarlig sameksistens mellem erhverv i området kan udvikles.

Referenceliste

- COWI 2021. Miljøvurdering af Danmarks Havplan. Søfartsstyrelsen. Marts 2021.
<https://havplan.dk/content/api/latest/files/41d05b1e-a6e2-46a4-af79-ed8c2bbcf786/file>
- DAHL, K., LØNBORG, C., GÖKE, C. & MIKKELSEN, L. 2021. Vurdering af miljømæssige konsekvenser ved installation af faste anlæg, som eksempelvis havvind, for det marine økosystem med særlig fokus på havbunden. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 19 s. – Fagligt notat nr. 2021|79
https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2021/N2021_79.pdf
- DAHL K., HANSEN, J.L.S., PEDERSEN, I.K., LØNBORG, C. & GÖKE, C. 2022. Potentielle natur og miljø virkemidler, forvaltningsprincipper og overvågning i vindmølleparkområder. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 54 s. - Videnskabelig rapport nr. 490 <http://dce2.au.dk/pub/SR490.pdf>
- DANSK INDUSTRI (DI) ENERGI 2021. Anbefalinger til andel delaftale om energiøer. Tilgæet d. 11/3 2022 via: https://www.danskindustri.dk/siteassets/di-energi/energio_notat.pdf?v=220309
- DEGRAE, S., CAREY, D.A., COOLEN, J.W.P., HUTCHISON, Z.L., KERCKHOF, F., RUMES, B., & VANAVERBEKE, J. 2020. Offshore wind farm artificial reefs affect ecosystem structure and functioning: A synthesis. *Oceanography* 33(4):48–57, <https://doi.org/10.5670/oceanog.2020.405>.
- DINESEN L., BENDTSEN J., CANA-VERGES P, HANSEN J.L.S., HOLMER M., KAISER B., LISBJERG D., MACKENZIE B.R., MARKAGER S., NISSEN T., PETERSEN I.K., PETERSEN J.K., RICHARDSON K., ROTH E., STØTTRUP J.G., STÆRH P.A.U., SVENDSEN J.C., SØRENSEN T.K. & WISZ M.S. 2021. Genopretning af marin biodiversitet og bæredygtig anvendelse af havets resurser. Det danske IPBES samarbejde. Grafisk Værksted, Silkeborg.
- ENERGISTYRELSEN 2022. Status for Energistyrelsens behandling af de senest modtagne åben dør ansøgninger om etablering af havvindmølleparker. Tilgæet 1/8 2022 via: <https://ens.dk/presse/status-energistyrelsens-behandling-af-de-senest-modtagne-aaben-doer-ansoegninger-om>
- EUROPA-KOMMISSIONEN (EU) 2022. Den grønne pagt: banebrydende forslag med mål om genopretning af Europas natur senest i 2050 og halvering af pesticidanvendelse senest i 2030. Tilgæet 7/7 2022 via: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_22_3746
- EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet).
- EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/89/EU af 23. juli 2014 om rammerne for maritim fysisk planlægning.
- GLARO, M., ZRUS, M. & SVENDSEN, J.C. 2020. Using Artificial-Reef Knowledge to Enhance the Ecological Function of Offshore Wind Turbine Foundations: Implications for Fish Abundance and Diversity. *J. Mar. Sci. Eng.*, 8, 332. <https://doi.org/10.3390/jmse8050332>
- HANSEN J.W. & HØGSLUND S. (red.) 2021. Marine områder 2020. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 192 s. - Videnskabelig rapport fra DCE nr. 475. <http://dce2.au.dk/pub/SR475.pdf>.
- HERMANS, A., BOS, O.G. & PRUSINA, L. 2020. Nature Inclusive Design: a catalogue for offshore wind infrastructure. Technical report for The Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality, the Netherlands, Wageningen Marine Research and Witteveen+Bos, 114266/20-

009.718. https://www.researchgate.net/publication/340787563_Nature-Inclusive_Design_a_catalogue_for_offshore_wind_infrastructure

KLIMA-, ENERGI- OG FORSYNINGSMINISTERIET 2020. Bekendtgørelse om grøn pulje. Retsinformation. BEK nr 742 af 30/05/2020. Journalnummer: Klima, Energi- og Forsyningsmin., Energistyrelsen, j.nr. 2019 -97454

MILJØ- OG FØDEVAREMINISTERIET 2019. Danmarks Havstrategi II Første del - Socioøkonomisk analyse. Miljø- og Fødevareministeriet.

MINISTRY OF ECONOMIC AFFAIRS AND CLIMATE POLICY 2021. Wind Farm Site Decision VI for the Hollandse Kust (west) Wind Farm Zone. https://english.rvo.nl/sites/default/files/2021/12/Wind_Farm_Site_Decision_VI_Hollandse_Kust_west_Wind_Farm_Zone.pdf

REGERINGEN 2022. Danmark kan mere 2. Uafhængighed af russisk gas. Danmark skal være grønnere og sikrere. Tilgået 20/7 2022 via: <https://www.regeringen.dk/aktuelt/publikationer-og-aftaletekster/danmark-kan-mere-ii/>

REGERINGEN, SOCIALISTISK FOLKEPARTI, RADIKALE VENSTRE, ENHEDSLISTEN, ALTERNATIVET & KRISTENDEMOKRATERNE 2021. Aftale om finansloven for 2022. Tilgået 13/7 2022 via: <https://fm.dk/media/25335/aftale-om-finansloven-for-2022.pdf>
SCIENCE BASED TARGETS INITIATIVE (SBTi) 2021. Science Based Targets. Tilgået d. 11/3 2022 via <https://sciencebasedtargets.org/>

SCIENCE BASED TARGETS INITIATIVE (SBTi) 2021. Science Based Targets. Tilgået d. 11/3 2022 via <https://sciencebasedtargets.org/>

SLOCOMBE, D. S. 1998. Defining Goals and Criteria for Ecosystem-Based Management. Environmental Management, 22, 483-493.

SØFARTSSTYRELSEN 2021. Havplanredegørelse. Erhvervsministeriet, Søfartsstyrelsen. Tilgået d. 11/3 2022 via: <https://havplan.dk/portalcache/api/v1/file/da/4dfe73e6-2299-447e-9117-032ad8364f3a.pdf>

Til Energistyrelsen

Landskab og Skov
J. nr. 2023-13512
Ref. JANNR
Den 12. august 2024

Hørings svar vedr. plan for Nordsøen I

Tak for din henvendelse til Miljøstyrelsen af d. 6. juni 2024.

Efter modtagelsen af din henvendelse, har denne været sendt i intern høring i Miljøstyrelsen ved flere enheder og teams.

Der er indkommet hørings svar fra følgende enheder/teams der har deltaget i høringen. Hørings svarene er vedhæftet som yderligere bilag til dette dokument:

- Arter og Naturbeskyttelse
- Erhverv
- Hav- og Vandmiljø
- Virksomheder

Hvis du/I har nogle spørgsmål, er du/I velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Janni Rasmussen
Enhedssekretær
+45 40 45 18 60
jannr@mst.dk

Til Energistyrelsen

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2023 - 13512
Ref.: savih
Den 09.08.2024

Hørings svar fra Arter og Naturbeskyttelse vedr. projekt Planen for Nordsøen I

Miljøstyrelsens enhed Arter og Naturbeskyttelse bemærker, at det fremgår af rapporten Miljøvurdering af Plan for Nordsøen I – Delrapport 2 – Miljørapport – Eksisterende miljø-status og miljøvurdering, at rød- og sortstrubet lom, som er på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område F113, med stor sandsynlighed vil blive fortrængt fra fuglebeskyttelsesområdet. Hvis der af den fremtidige miljøkonsekvensvurdering ikke kan udelukkes en skade på Natura 2000-områdets integritet, er det nødvendigt at overveje om fravigelsesproceduren i habitatdirektivets artikel 6, stk. 4, som implementeret i habitatbekendtgørelsen § 9 skal tages i anvendelse.

Miljøstyrelsen skal yderligere bemærke, at vurderingen af en mulig påvirkning af sortand forekommer utilstrækkelig. Det bemærkes, at sortand også er på udpegningsgrundlaget for F 113 og at havområdet i og omkring F 113 udgør et tilbagevendende opholdssted for op mod 20 % af flyway-bestanden af sortand. Denne del af Nordsøen er derfor af afgørende betydning for bestanden. Der henvises i den forbindelse til, at DCE Aarhus Universitet i tidligere undersøgelser ved Horns Rev vindmøleparkerne har påvist en fortrængning af op i mod 10.000 sorttænder. Miljøstyrelsen opfordrer derfor til, at det i forbindelse med miljøvurdering undersøges eksplicit, i hvilket omfang tidligere fortrængte sorttæder eventuelt er flyttet til de vandarealer, som i medfør af Nordsøplanen nu ønskes anvendt til vindmølleudbygning. Miljøstyrelsen opfordrer til, at de kumulative effekter af den samlede vindmølleudbygning på relevante dele af Nordsøen klarlægges grundigt i forbindelse med undersøgelser og miljøvurdering i forhold til Nordsøen I – såvel for lommer, sortand som for andre relevante arter.

Endelig skal Miljøstyrelsen opfordre til, at miljøvurderingen forholder sig konkret til mulig påvirkning af dværgmåge, da denne art også er på udpegningsgrundlaget for F 113 og tidligere undersøgelser udført af DCE peger på, at store ansamlinger af dværgmåge i trækperioder kan opholde sig i denne del af Nordsøen.

Det bemærkes, at Energistyrelsen har inviteret Miljøstyrelsen, Arter og Naturbeskyttelse, med i en parallel dialogproces om Planen Nordsøen I med særligt fokus på problematikken med fortrængning af lommer og mulige kompensationsforanstaltninger. Miljøstyrelsen tager i den anledning forbehold

for, at der i forbindelse med dialogprocessen kan fremkomme nye oplysninger, som kan give anledning til supplerende bemærkninger fra Miljøstyrelsen.

Med venlig hilsen

Sarah Vig Hansen

Biolog | Arter og Naturbeskyttelse

+45 24 37 31 43 | +45 24 37 31 43 | savih@mst.dk

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40

00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Erhverv
J.nr. 2023-13512
Ref. KRGSL
Den 12. august 2024

Høringsvar fra Erhverv vedr. offentlig høring af Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I med den tilhørende miljørapport

Vedr. støj:

Miljøstyrelsen bemærker, at overplantingsscenariet giver anledning til overskridelse af støjgrænserne, og gør opmærksom på, at projektet ved etablering skal overholde de bindende grænseværdier i den på det tidspunkt gældende vindmøllestøjbekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Kristian Gram Sloth
Specialkonsulent | Erhverv
+45 29 26 85 23 | krgsl@mst.dk

Energistyrelsen

MST Virksomheder
J.nr.
Ref. hebec/mabeb
Den 10. juli 2024

Høringsvar fra MST Virksomheder vedr. projekt ”Plan for Nordsøen I”

Miljøstyrelsen Virksomheder har gennemgået materialet i forbindelse med høringen af udkast til Plan for Nordsøen I.

Miljøstyrelsen Virksomheder er ikke myndighed for opførelsen af havvindmøller.

Miljøstyrelsen er imidlertid ansvarlig tilsynsmyndighed for, at operatøren udarbejder en beredskabsplan jf. ”Bekendtgørelse om beredskab ved forurening af havet fra olie og gasanlæg, rørledninger og andre platforme” (BEK nr. 909 af 10/07/2015) herunder kapitel 4 §§13-15.

Miljøstyrelsen godkender beredskabsplanen efter indhold der er nævnt i Bekendtgørelsens kapitel 4 og 5.

Miljøstyrelsen Virksomheder har herudover ingen yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Henrik Bechmann Nielsen
Miljøstyrelsen Virksomheder

Høringsvar fra Hav- og Vandmiljø vedr. strategisk miljøvurdering for Planen for Nordsøen I

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at den strategiske miljøvurdering for Planen for Nordsøen I skal indeholde redegørelse for, hvorvidt planen og de medfølgende aktiviteter miljøpåvirkning vil være i overensstemmelse med den bindende danske vandplanlægning og den bindende danske havstrategi. Vurderingerne skal i denne sammenhæng redegøre for de forventede påvirkninger som følge af udmøntningen af planen. Bemærk, at disse vurderinger skal omfatte redegørelse for påvirkning (og eventuel ikke påvirkning) af henholdsvis de kvalitetselementer, der konstituerer god tilstand i vandforekomsterne, og de deskriptorer, der konstituerer god miljøtilstand i havområderne. Redegørelse og vurderinger skal fremgå for alle direkte og indirekte berørte vandforekomster og havområder.

I det fremsendte materiale er der bl.a. ikke tilstrækkeligt redegjort for de mulige påvirkninger af målsatte vandforekomster ved anlægsarbejder på havet, anlægsarbejder på land og Power-to-X anlæg. Derudover er der flere aktiviteter der enten mangler redegørelser og vurderinger af deres påvirkninger på målsatte vandforekomster eller hvor redegørelser og vurderinger ikke er tilstrækkeligt begrundet.

Formålet med Miljøstyrelsens bemærkninger er, at den strategiske miljøvurdering omfatter relevante redegørelser og vurderinger med henblik på at miljøvurderingen kan danne grundlag for en vurdering af om planen er i overensstemmelse med vandplanlægningen og den danske havstrategi eller om der er risiko for at udmøntning af planen:

- kan indebære direkte eller indirekte påvirkning af vandforekomster, der medfører, at aktuel tilstand forringes, eller at fastlagte miljømål ikke kan opnås, jf. lov om vandplanlægningⁱ,
- kan indebære påvirkning af havets økosystemer og miljømål, der medfører at god miljøtilstand ikke kan opnås eller opretholdes, jf. lov om havstrategiⁱⁱ.

Miljøstyrelsens bemærkninger er uddybet i skemaet nedenfor.

Tekstnære bemærkninger

Dokument	Sidetal	Bemærkning	Enhed
miljoevurdering_nsi_-_delrapport_1.pdf, miljoevurdering_nsi_-_delrapport_2.pdf, miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Generelt	Miljøstyrelsen påpeger, at nærværende kommentarer fsva. miljøfarlige forurenende stoffer primært er givet til bilag 4 - vandrammedirektivet. Kommentarerne knyttet til bilag 4 vil ligeledes være gældende for de tilsvarende formuleringer i de samlede vurderinger i delrapport 1 og 2.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Generelt	Miljørapporten mangler en redegørelse for den forventede påvirkning af mulige berørte målsatte vandløbs tilstande, i forbindelse med anlægsarbejdet på havet, herunder beskrivelse af mulig påvirkning af det biologiske kvalitetselement fisk, for målsatte vandløb ved sedimentspredning i forbindelse med anlægsarbejdet i kabelkorridoren. Suspension af sediment i de kystnære områder kan påvirke vandringen af migrerende fisk til vandløbene, og dermed potentielt påvirke den økologiske tilstand for de berørte vandløb.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_delrapport_1.pdf, miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Delrapport 1: side 47-48 Bilag 4: side 6-7, tabel 2-1, side 20, side 65, s. 70	Der er i delrapporten redegjort for, at gravearbejdet i forbindelse med anlægsaktiviteterne, muliggjort af planen, vil kunne medføre frigivelse af miljøfarlige forurenende stoffer og næringsstoffer til de berørte kystvandområder. Der mangler at blive redegjort for den potentielle påvirkning, som spredningen af sediment kan have på kvalitetselementet rodfæstet vegetation og bundfauna i de relevante berørte kystvandområder (132 Ringkøbing Fjord og 133 Vesterhavet, nord).	HOV
miljoevurdering_nsi_-_delrapport_1.pdf	Side 134	Det fremgår: <i>"at kabler på land som standard fremføres ved styret underboring ved krydsning af kyster, områder med blød bund, vanddækkede arealer, mindre skove, befærdede veje og anden kritisk infrastruktur mv."</i> Såfremt dette også gælder ilandførelse af kabler, mangler vurdering af og redegørelse for påvirkning af vandområderne fsva. miljøfarlige forurenende stoffer.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_delrapport_2.pdf	Side 14	Det er i afsnit om vandområdeplanlægning angivet, at fristen for opnåelse af god miljøtilstand er fastsat til udgangen af 2026.	HOV

		Miljøstyrelsen gør opmærksom på at dette ikke er korrekt. Fristen for god tilstand er fastsat til udgangen af 2027 .	
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 6, 20, 65, 66 og 69	Det fremgår, at: <i>"Vandområdevurderingen har desuden identificeret to påvirkninger, som ved en realisering af Plan for Nordsøen I kan påvirke de tre målsatte kystvande ovenfor:</i> <i>1. Frigivelse af miljøfarlige forurenende stoffer i forbindelse med arbejde i havbunden</i> <i>2. Frigivelse af næringsstoffer i forbindelse med arbejde i havbunden."</i> Miljøstyrelsen påpeger, at de anvendte materialer også kan påvirke de målsatte vandområder. Her tænkes især på anvendelse af offeranoder, overfladebehandling og potentiel afskalning af maling fra havvindmøller, samt valg af materialer for kabler og rør. Disse skal også indgå i vurderingen. Det fremgår heller ikke, hvorvidt ilandføring af kabler vil blive håndteret ved gravearbejde eller underboring. Der mangler ligeledes en vurdering af ilandføring fsva. miljøfarlige forurenende stoffer. Såfremt det bliver håndteret med styret underboring påpeges det, at boremudder kan udgøre en potentiel påvirkning af kystvandet fsva. miljøfarlige forurenende stoffer.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 7, 9-10, 66 og 67	Det fremgår af tabel 2-1 og på s. 7, 66 og 67 at det vurderes, at der ikke vil ske en forringelse af kvalitetselementet nationalt specifikke stoffer for Vesterhavet, nord (ID 133). Belægget for denne vurdering er ikke præsenteret i materialet, og det kan derfor ikke vurderes, hvorvidt vurderingen er foretaget på et korrekt og fyldestgørende grundlag. Derudover påpeger Miljøstyrelsen, at det fremgår det på s. 65, at der kan være en mulig påvirkning af den økologiske tilstand ved frigivelse af nationalt specifikke stoffer, hvilket ikke understøtter den ovenstående vurdering.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf (miljoevurdering_nsi_-_delrapport_1.pdf) (miljoevurdering_nsi_-_delrapport_2.pdf)	Side 8 (side 134 - delrapport 1) (side 120, 272 og 305)	Det fremgår at: <i>"Vandområdevurderingen har desuden identificeret en påvirkning, som ved en realisering af Plan for Nordsøen I kan påvirke henholdsvis vandløb og grundvandsforekomster inden for de tre målsatte hovedvandoplande ovenfor"</i>	HOV

	- delrapport 2)	Miljøstyrelsen påpeger, at der i materialet fremgår, at der yderligere kan være påvirkning fra blowouts i forbindelse med underboring og afstrømning fra befæstede arealer fra stations- og innovationsanlæg. Derudover påpeges det, at grundvandssænkning og tørholdelse af kabelgrave også kan lede til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevand. Konklusionerne på s. 8 er derfor ikke understøttet og det kan ikke "sammenfattende vurderes" at en realisering af planen ikke vil kunne indebære forringelse eller hindre målopfyldelse i grundvand samt overfladevandområder i de listede oplande.	
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4	Afsnit 2.2, side 8 + tabel 2-1	Det anføres, at en realisering af planen vurderes ikke at indebære en forringelse eller hindre målopfyldelse for økologisk og kemisk tilstand for målsatte vandløb og søer inden for hovedvandoplande DK1.4 Nissum Fjord, DK1.8 Ringkøbing Fjord og DK1.10 Vadehavet. Miljørapporten mangler en begrundet redegørelse for disse konklusioner for målsatte vandløb og søer.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 9-10, tabel 2-1, side 26-27, tabel 6-2	Der er for kystvandområderne 132 Ringkøbing Fjord og 133 Vesterhavet, nord redegjort for følgende vurderingsparametre: Klorofyl, rodfæstede bundplanter, bunddyr, iltforhold, vandets klarhed, nationalt specifikke stoffer samt EU-prioriterede stoffer. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at der ikke er fastlagt et miljømål for kvalitetselementet rodfæstede bundplanter for kystvandområderne langs vestkysten og i Vadehavet. Kvalitetselementet er derfor ikke relevant og ikke anvendt for 133 Vesterhavet, nord i vandområdeplan 2021–2027.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4	Side 11, tabel 3-1	Det fremgår, at etablering af eventuelle innovationsanlæg, herunder PtX-anlæg, med tilhørende brintrørledninger på havet er en del af planen. Der mangler en redegørelse for den potentielle påvirkning fra PtX-anlæggene på kystvandområderne, sø og vandløb. Det er derfor ikke muligt, på det foreliggende grundlag, at vurdere om PtX-anlæggene, og	HOV

		miljøpåvirkninger herfra (i både anlægs- og driftsfase), vil kunne medføre forringelse af tilstanden eller hindre målopfyldelse for de berørte vandforekomster.	
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4	Afsnit 4.5, side 18	Det anføres, at: <i>"Den økologiske tilstand for kystvande udgøres af kvalitetselementerne af fytoplankton, bunddyr og rodfæstede bundplanter. Hertil kommer såkaldte understøttende kvalitetselementer som f.eks. iltforhold. For vandløb vurderes på baggrund af flere kvalitetselementer, herunder alger, fisk, planter, smådyr og fisk. I vurderingen af den økologiske tilstand for kystvande og vandløb indgår også visse nationalt specifikke stoffer som et kvalitetselement."</i> Miljørapporten mangler et tilsvarende afsnit, der redegør for målsatte søer.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 21 og 61	Det fremgår at: <i>"En realisering af planen vil ikke indebære direkte udledning af miljøfarlige forurenende stoffer, men i forbindelse med arbejde i havbunden i anlægsfasen kan der potentielt frigives miljøfarlige forurenende stoffer fra havbundssedimenter."</i> I tråd med kommentaren ovenfor påpeger Miljøstyrelsen, at anvendte materialer kan afgive miljøfarlige forurenende stoffer. Det er ligeledes uklart, om ovenstående udsagn også omfatter evt. aktiviteter, som følge af anlægs- og driftsfase af PtX-anlæg. Disse skal derfor indgå i vurderingen.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	side 22, 70, 71, 73 og 74	Det fremgår, at: "I lyset af de landanlæg, som en realisering af planen muliggør, vurderes følgende terrestriske påvirkninger at have relevans for vandløb, søer og grundvand: • Etablering af kabler og/eller rørledninger på land." Miljøstyrelsen påpeger, at planen også inkluderer diverse anlæg og stationer. I tabel 6-4 på s.153 i delrapport 1 fremgår det, at der ved: <i>"Udlæg af arealer til stations- og innovationsanlæg, herunder kabler."</i> Som giver;	HOV

		<i>"Påvirkning af recipienter gennem overfladeafstrømning fra befæstede arealer ved større regnskyl."</i> Vand fra befæstede arealer kan potentielt også have en påvirkning på målsatte vandområder for så vidt angår miljøfarlige forurenende stoffer og skal derfor inkluderes i vurderingen i bilag 4. Derudover kan sænkning af grundvand også lede til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevand.	
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 29	I afsnit 6.1.4 om indsatser over for næringsstoffer er der henvist til konkrete indsatser for Ringkøbing Fjord fastlagt i bilag 1, afsnit 3 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at det fulde fastlagte indsatsbehov i vandområdeplan 2021–2027 fremgår af bilag 1 og 1.1. til selve plandokumentet (se: https://edit.mst.dk/media/njvlvhax/vandomraadeplanerne-2021-2027-22-9-2023.pdf). Det fremgår af dette bilag 1 og 1.1, at der for Ringkøbing Fjord er fastlagt et indsatsbehov på i alt 1646 tons N/år.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 30	Det fremgår at: <i>"Ved styret underboring anvendes kun borevæskeprodukter, som er godkendt af miljømyndigheden, dvs. Miljøstyrelsen, til brug på den konkrete lokalitet."</i> Miljøstyrelsen har ikke godkendt konkrete boremudderprodukter. Såfremt ovenstående tekststykker skal forstås således, at der ikke anvendes boremudderprodukter, som indeholder stoffer, der kan risikere at forringe tilstanden i grundvandsforekomster og målsatte overfladevandsområder, skal dette tilrettes.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	side 30	Det fremgår at: <i>"Det er derfor ikke muligt at angive præcist, hvilke vandløb, søer og grundvandsforekomster, som kan blive berørt i form af f.eks. styrede underboringer udført i</i>	HOV

		forbindelse med placering af landkabler og/eller rørledninger." Miljøstyrelsen påpeger at der på s. 32 og frem, samt s. 123 i delrapport 2, er en gennemgang af de af planen muligt berørte målsatte søer, vandløb og grundvandsforekomster.	
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4.pdf	Side 31	Det fremgår, at: <i>"I vandløb med lav vandføring fjernes boremudderet inden for 12-24 timer i henhold til beredskabsplanen. I vandløb med høj vandføring, hvor boremudderet ikke kan fjernes, benyttes der udelukkende produkter til styret underboring, der sikrer, at tilstanden i det pågældende målsatte vandløb og eventuelle nedstrøms beliggende målsatte vandområder ikke forringes, og at vandområdernes målopfyldelse ikke forhindres."</i> På baggrund af ovenstående er det uklart, om der for mindre vandløb vil blive anvendt boremudderprodukter, som vil kunne påvirke tilstanden i de pågældende vandløb. Miljøstyrelsen lægger til grund, at der menes, at der for både mindre og større vandløb kun vil blive anvendt produkter, der sikrer at tilstanden ikke forringes, og at vandområdernes målopfyldelse ikke forhindres. Dertil påpeger Miljøstyrelsen, at 12-24 timer inden fjernelse af boremudderet ikke kan anses som en tilstrækkelig hurtig afhjælpning, hvis ikke boremudderet straks inddæmnes.	HOV
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4	Afsnit 6.2.1, side 31	Det anføres i miljørapporten, at: <i>"I relation til vandløb kan blowout – dvs. tab af boremudder fra den styrede underboring til omgivelserne – medføre en midlertidig påvirkning af vandmiljøet. Denne påvirkning kan forekomme i form af øget turbiditet i vandet forårsaget af boremudderet, som opløses, jo mere det opblandes, og jo mere nedstrøms, det bevæger sig. Hvis blowout sker lige i en gydebanke, en odderhule eller lignende vil gydebanken, odderhulen eller lignende blive kortvarigt forstyrret. Væsentlige påvirkninger af fisk, bundflora etc. vurderes ikke at forekomme pga. den midlertidige karakter, som påvirkningen af vandmiljøet har ved blowout"</i>	HOV

		Miljørapporten mangler en tilsvarende redegørelse for mulige påvirkninger af søer beliggende nedstrøms vandløb, der underbores. Det skal ligeledes vurderes om der er risiko for påvirkningen af nedstrømsliggende gydebanks i målsatte vandløb ved et eventuelt blowout.	
miljoevurdering_nsi_-_vandrammedir-bilag-4	Afsnit 7.2.1.1, side 71 og afsnit 7.2.2.1, side 74	Det anføres under begge afsnit, at den eneste aktivitet, som kan medføre påvirkninger af målsatte overflade- og grundvandsforekomster, er utilsigtede blowouts ved styret underboring af vandløb. Det anføres dog i efterfølgende afsnit om vurdering af påvirkninger af grundvand, at der ved nedlægning af kabler og/eller rørledninger visse steder kan blive behov for midlertidig grundvandssænkning. Miljørapporten mangler en vurdering af, om midlertidig grundvandssænkninger kan medføre risiko for tilstandsforringelse og ikke mål opfyldelse for direkte eller indirekte berørte vandløb og søer.	HOV
Miljoevurdering_nsi_-_havstrategi-bilag-5.pdf	Side 11	Der refereres i dokumentet til en historisk lovbekendtgørelse (lovbekendtgørelse nr. 1161 af 25. november 2019) af lov om havstrategi. Miljøstyrelsen gør her opmærksom på, at den gældende bekendtgørelse af lov om havstrategi er lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024	HOV
Miljoevurdering_nsi_-_havstrategi-bilag-5.pdf	Side 14-15	Det fremgår at: <i>”Skibe involveret i international skibsfart forventes inden september 2024 at skulle behandle deres ballastvand inden udledning (D2 standard) i henhold til reglerne i ballastvandkonventionen. Indtil da er der en overgangsordning, hvor skibene skal udskifte deres ballastvand (D1 standard).”</i> Miljøstyrelsen påpeger, at skibe der er omfattet af konventionen skal behandle deres ballastvand og sediment i overensstemmelse med konventionens bestemmelser, medmindre skibene specifikt er undtaget fra konventionen. Den internationale ballastkonvention af 2004 er implementeret i dansk ret i havmiljølovens kapitel 5a (lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024), samt udmøntet i ballastvandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 733 af 19. maj 2022).	HOV

Miljøevurdering_nsi_ -_havstrategi-bilag- 5.pdf	Side 17	Der refereres i dokumentet til en historisk lovbekendtgørelse (lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019) af lov om beskyttelse af havmiljøet. Miljøstyrelsen gør her opmærksom på, at den gældende bekendtgørelse af lov om beskyttelse af havmiljøet er lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024.	HOV

ⁱ Lov om vandplanlægning (lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017) med tilhørende bekendtgørelser fastsætter bl.a. miljømål og indsatsprogrammer med henblik på at forebygge forringelse af og opnå god tilstand for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

ⁱⁱ Lov om havstrategi (lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024) fastsætter bl.a. miljømål og indsatsprogrammer med henblik på at opnå eller fastholde god miljøtilstand i havets økosystemer, og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Navn
Adresse
Postnr. By

Nordensvej 3, Taulov
DK - 7000 Fredericia

Axeltorv 3, Axelborg
DK - 1609 København V

Tlf. +45 70 10 40 40
Fax. +45 75 45 19 28

mail@dkfisk.dk
www.dkfisk.dk

12. august 2024
Ref.: NHOJ

Hørings svar til af Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I med den tilhørende miljørapport

Hermed kommentarer fra Danmarks Fiskeriforening PO på Energistyrelsens udkast til Plan for Nordsøen I med den tilhørende miljørapport.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (herefter benævnt "DFPO") har den 23. april 2024 modtaget ovennævnte høring.

DFPO er enig i miljørapportens konklusion vedrørende konsekvenserne for fiskeriet i havvindmølleområdet. Projektet vil få væsentlige konsekvenser for fiskeriet. Et forbud mod fiskeri med bundslæbende redskaber i havvindmølleområdet vil få stor betydning for de fiskere, som bliver forvist fra de fiskepladser, som deres levebrød er baseret på. Fiskerne kan ikke blot ændre deres ruter og fiske uden om de planlagte områder. Derfor rammer et forbud mod bundslæbende redskaber også fiskeriet i de omkringliggende områder. Konsekvenserne for de erhvervsfiskere, der normalt fisker i området, og det lokalsamfund som er afhængige af dem, vil derfor blive væsentlige. Det bør derfor i den endelige plan sikres, at projektet påvirker fiskeriet mindst muligt.

Der bør oprettes sejladskorridorer gennem projektområdet i anlægsperioden, således af fiskerne ikke skal sejle flere timer rundt om projektområdet for at nå ud til de fiskepladser, som de normalt fisker på.

Det er derfor vigtigt, at den videre planlægning og tilladelser bliver foretaget med henblik på at opnå sameksistens, således at havmiljøet og fiskerimulighederne ikke påvirkes unødigt negativt af mølleparken og de tilhørende kabler.

Fiskerne er stadig meget bekymret for støj fra vingerne og ned gennem fundamentene og kabler til havbunden og magnetiske felter omkring kabler. Hvordan påvirker disse faktorer forekomsten af fisk i havvindmølleparkerne og indirekte bidrager til negative virkninger på miljøet.

Det er også vigtigt, at gunstige forhold for prædatorer belyses i langt højere grad. Det har vist sig, at skarv kan sidde og raste på møllefundamentene og derfor i langt højere grad jage i havvindmølleparker, hvilket stresser fiskene i parkerne og begrænser fiskeforekomsten. Stigende forekomster af sæler og marsvin og deres konsekvenser på de forskellige arter af fisk bør ligeledes belyses.

Der bør derfor gennemføres baseline undersøgelser for fisk og skaldyrs bestandene i områderne samt krav om løbende monitoring af udviklingen af disse bestande i de berørte områder. Hvis planerne gennemføres på det foreliggende grundlag, er konsekvenserne for havmiljøet og fiskebestande uforudsigelige.

De kumulative effekter bør belyses bedre, inden man går videre med projektet. Der er i nordsøområdet efterhånden mange havvindmølleprojekter og anlæg på havet. Hvis man, hver gang man planlægger et projekt, ser bort fra den samlede påvirkning fra alle projekter, så ender det med, at vi ikke kender de endelige konsekvenser. DFPO er meget bekymret for den kumulative påvirkning fra de mange projekter i området, disse kan få betydelige konsekvenser for fiskeriet i området.

Kablerne og eventuelle brintrørledninger fra mølleområdet til land går gennem et værdifuldt fiskeområde og fiskeriet i kabelområdet bør undersøges nærmere, således at man mere præcist ved, hvad omkostningerne for fiskeriet bliver, og alternative ruter kan undersøges. Det bør samtidigt i den videre planlægning sikres, at kablerne og eventuelle brintrørledninger til land nedgraves og overdækkes, samt udformes, således at de ikke arbejder sig op af havbunden, hvor det er muligt. Det bør ligeledes gøres til et vilkår, at koncessionshaver skal søge dispensation fra kabelbekendtgørelsen for fiskeri med bundsløbende redskaber, hvor det er muligt. Alt sammen for at sikre sameksistens således at fiskeriet og havmiljøet ikke bliver påvirket, hvor dette ikke er absolut nødvendigt.

Det bør i etableringstilladelsen understreges, at det er koncessionsindehaverens ansvar at kontakte alle fiskere, der normalt fisker i området, eller deres foreninger, for at indgå i forhandlinger om kompensation for mistet fiskeri. Det bør ligeledes være et vilkår, at det kan dokumenteres, at der indenfor en rimelig tid inden etableringen af anlæggene på havet, har foregået forhandlinger om kompensation til alle berørte fiskere.

Med venlig hilsen

Niels-Herman Oxholm Johansen

Chefkonsulent

+45 29 34 18 80

@ nhoj@dkfisk.dk

Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia

Danskernes Fiskere – et fællesskab til gavn for dansk fiskeri. Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) samler de danske fiskere. Vi repræsenterer mere end 600 fiskefartøjer, som fanger fisk og skaldyr, og vi samarbejder med 29 lokale fiskeriforeninger landet over. Vores medlemmer leverer sunde, klimavenlige og velsmagende fødevarer, de sikrer op mod 16.000 arbejdspladser særligt omkring havnesamfundene, og så bidrager de med store eksportindtægter til gavn for dansk økonomi. Alt sammen med bæredygtighed for øje – Danskernes fiskere stræber hele tiden på at blive bedre i forhold til social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed.

Denne e-mail og enhver vedhæftet fil er fortrolig. For mere info: [E-mail, cookie- og privatlivspolitik](#)

Cvr.nr. 45 81 25 10 www.dkfisk.dk

Hørings svar 11

Returadresse:

Land By og Kultur, Plan
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Til Energistyrelsen
nordsoen1@ens.dk
alfsk@ens.dk

Sagsbehandler
Peter Malling Donslund
Direkte telefon
99 74 13 90
E-post
peter.donslund@rksk.dk
Dato
13. august 2024
Sagsnummer
23-003093

Byrådets høringssvar - Nordsøen I med miljørapport

Ringkøbing-Skjern Kommunes byråd har på sit møde den 13. august 2024 behandlet forslag til Nordsøen I med miljørapport, som er i høring.

Byrådet besluttede at fremsende et høringssvar med følgende indhold:

"Byrådet ønsker, at placeringen af havvindmølleparkerne starter 30 km. fra land.

Byrådet ønsker indarbejdet en kabelkorridor til Stovstrup i den videre planlægning.

Byrådet ønsker, at der tages hensyn til fiskeri-interesser i planlægningen af vindmøllerne."

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 25. juni 2024 aftalt muligheden for 1-2 dages forsinket høringssvar med specialkonsulent Alf Skovgaard, Energistyrelsen, grundet byrådets mødekalender.

Venlig hilsen

Peter Malling Donslund
Projektleder

Hørings svar 12

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit

Dato: 18. august 2024

Energistyrelsen
Fremsendt via mail: nordsoen1@ens.dk

Vedr. indsigelser om "Nordsøen 1"

Sammenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger repræsenterer ca. 4.000 sommerhusejere på Holmslands Klit.

Vi er blevet gjort bekendt med planerne for de meget store havmølle anlæg ud for Holmslands Klit igennem den fremlagte miljøvurdering for de kommende meget store anlæg.

Af miljøvurderingen fremgår bl.a., at der forventes opsat havmøller med en totalhøjde på 263 meter henholdsvis 330 meter. Det fremgår af miljøvurderingen, at der muligvis inden 2030 kan blive tale om endnu større havmøller.

Det fremgår tillige af miljøvurderingen, at parken består af tre områder, der tilsammen skal producere mindst 3 gigawatt, hvilket kan resultere i op til 201 møller på 15 megawatt med en højde på 263 meter, eller 111 møller på 27 megawatt med en højde på 330 meter, hvis teknologien tillader det inden 2030.

Det fremgår også af miljøvurderingen, at de kommende havmøller forventes opsat minimum 20 km fra land.

Sammenslutningen vil gerne bakke om Ringkøbing-Skjern Byråds ønske om at de kommende planlagte meget store havmøller starter 30 km fra land. Vi mener, at en placering af de kommende store havmøller kun 20 km fra land vil have en væsentlig påvirkning af landskaberne langs kysten i hele Ringkøbing-Skjern kommune.

Med venlig hilsen

På vegne af Sammenslutningen
Tage Schmidt, formand

Hørings svar 13

Fra: [REDACTED]
Til: [ENS høring Nordsøen](#)
Emne: Vedr. Nordsøen 1
Dato: 22. august 2024 09:45:43

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Jeg er formand for Søndervig Beboerforening. Der er ca. 1.500 sommerhuse og helårsboliger i vores område.

Nordsøen 1 er planlagt til bl.a. at blive opført ud for det område, som vi repræsenterer.

Efter planen må vindmøllerne opføres minimum 20 km fra land. Det mener vi er for tæt på land, når man tænker på, hvor høje de må være. Derfor bakker vi op om Ringkøbing-Skjern Byråds ønske om, at grænsen på 20 km fra land ændres til 30 km fra land.

Området er et stort turistområde, og det er vigtigt for os, at møllerne ikke bliver for dominerende.

[REDACTED]

[REDACTED]

Høringssvar 14

-- AKT 3666870 -- BILAG 1 -- [Høringssvar Nordsøen I, Espoo (MST Id nr. 10729227)] --

Til: Maria Thostrup (mrts@ens.dk)
Cc: Alf Skovgaard (alfsk@ens.dk), Jasper Maaholm (dvmh@ens.dk), Anette Norling (ano@ens.dk)
Fra: marbs@mst.dk (marbs@mst.dk)
Titel: Høringssvar Nordsøen I, Espoo (MST Id nr.: 10729227)
Sendt: 12-08-2024 17:27
Bilag: ESPOO - 2024 - DK - OWF NORDSØEN I - UVP-Teilnahme BSH-Luffahrtpersonal - Negativbescheid.eml; Antw „Grenzüberschreitende BöB gem. UVPG=2Fhier. Bekanntmachung des BSH gem. Espoo-Konvention zum Umweltbericht für die SUP des Plans für die Offshore-Windparks am Standort Nordsøen I in der dänischen AWZ.eml; 20240808_STN_BfN_ESPOO_OWP_Nordsoen_I.pdf; 20240808 STN BfN ESPOO OWP Nordsoen I.pdf; AW SUP des Plans für die OWP's am Standort Nordsøen I in der dänischen AWZ, ESPOO BöB, T. 09.08.2024.eml; 240809_SN_Espoo_SUP Nordsoen I_O21xx.docx; 240809 SN Espoo SUP Nordsoen I O21xx.docx; 240809 SN Espoo SUP Nordsoen I O21xx.docx; 20240809 3800S21-332.16-0004-WKA 021 5 Stn ESPOO Nordsoen I.pdf; Stellungnahme MEKUN 18.07.2024.docx; AW Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for Nordsøen I (MST Id nr. 6611061), T. 26.01.2023.eml; AW Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for Nordsøen I (MST Id nr. 6611061).eml; 56400 Nachforderung Formular „Richtfunk-Bauleitplanung“.eml;

Kære Maria

Jeg videresender hermed høringssvar fra **Tyskland** til Nordsøen I (se vedhæftet). Liste gengivet fra foregående mail.

1. BSH, Luftfahrt vom 10. Juni 2024
2. GDWS vom 09. August 2024
3. BfN vom 08. August 2024
4. BSH, Umweltprüfung vom 08. August 2024
5. MEKUN SH, vom 18. Juli 2024
6. MEKUN SH, vom 12. Januar 2023
7. BSH, Raumordnung vom 12. Januar 2023
8. BNetzA, vom 14. Juni 2024

Bemærk at Tyskland nederst i foregående mail efterspørger den komplette SEA, udover den ikke-tekniske rapport de allerede har haft til rådighed. De skriver at SEA-rapporten gerne må være på engelsk. Er dette et ønske der nemt kan efterkommes? I så fald kunne den fremsendes sammen med de besvarelser I iøvrigt måtte have, til de fremsendte kommentarer.

Norge blev ligeledes hørt, men melder tilbage at de ikke har nogen kommentarer.

Venlig hilsen

Maria Birkholm Søndermark

Fuldmægtig | Landskab & Skov | Miljøvurdering & Espoo PoC
+45 21 30 96 28 | +45 21 30 96 28 | marbs@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Til: ESPOO (espoo@mst.dk)
Cc: Janine Sänger-Graef (Janine.Saenger-Graef@bsh.de), Martina Nemitz (Martina.Nemitz@bsh.de), EingangOdM (EingangOdM@bsh.de), Dajana Ruge (Dajana.Ruge@bsh.de), 'Lang, Isabel' (Isabel.Lang@bmuv.bund.de), Peneva-Gadeke, Kalina (Kalina.Peneva-Gaedeke@bmuv.bund.de)
Fra: Anna Mainzer (Anna.Mainzer@bsh.de)
Titel: Nordsøen I_J. nr. 2023 – 1360
Sendt: 09-08-2024 14:09

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre,
medmindre du stoler på afsenderen.

Dear Maria,

Dear Sir or Madam,

Germany wishes to participate in the EIA procedure.

Please find attached the following statements regarding the planned offshore

wind farm " Nordsøen I" in Denmark's exclusive economic zone of the North Sea.

attachment:

- BSH, Luftfahrt vom 10. Juni 2024
- GDWS vom 09. August 2024
- BfN vom 08. August 2024
- BSH, Umweltprüfung vom 08. August 2024
- MEKUN SH, vom 18. Juli 2024
- MEKUN SH, vom 12. Januar 2023
- BSH, Raumordnung vom 12. Januar 2023
- BNetzA, vom 14. Juni 2024

Is it possible for us to be provided with the underlying complete SEA in addition to the non-technical summary that we have reviewed? It would be ideal if the SEA could at least be made available in English.

Kind regards,

Anna on behalf of Dajana

Mit freundlichen Grüßen

Im Auftrag
Anna Mainzer, LL.M.

Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH)
Anna Mainzer (O3107)
Bernhard-Nocht-Str. 78 Tel: +49 (0) 40 3190-6317
20359 Hamburg Fax: +49 (0) 40 3190-5000
<http://www.bsh.de/> Email: anna.mainzer@bsh.de

Til: Dajana.Ruge@bsh.de (Dajana Ruge)
Cc: Thomas.Jahnke@bsh.de (Thomas Jahnke), luftfahrt@bsh.de (luftfahrt)
Fra: Robert Herrmann (Robert.Herrmann@bsh.de)
Titel: ESPOO - 2024 - DK - OWF NORDSØEN I - UVP-Teilnahme BSH-Luftfahrtpersonal - Negativbescheid
Sendt: 10-06-2024 13:20
Bilag: image001.gif;

- Bitte HTML aktivieren -

Az. ESPOO/DK/OWF NORDSØEN I/O3510

- 1) Nach Durchsicht der durch die dänische Behörde „MILJØSTYRELSEN - DANISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY“ eingereichten Dokumente komme ich zu folgendem Schluss:
- 2) Stellungnahme
Bezugsdokumente
 - [1] ANSCHREIBEN - Sv: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I and Kriegers flak 2" (MST Id nr.: 7430535); MILJØSTYRELSEN - DANISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY; Odense C (DK); 04.05.2024; MST Id nr.: 7430535
 - [2] Umweltprüfung des Plans für Nordsøen I Teilbericht 1; Energistyrelsen; Kopenhagen V (DK); 15.05.2024
 - [3] Shape-Dateien „Nordsøen I“

Bewertung

Nach Prüfung der Unterlagen lässt sich feststellen, dass sich das Vorhabengebiet des schwedischen Offshore-Windparks „NORDSØEN I“ ca. 20 km westlich des dänischen Küstenorts „Hvide Sande“ in der dänischen AWZ befindet.

Die geringsten Abstände betragen

- zur deutschen AWZ-Grenze: ca. 54 km,
- zum nächsten in der deutschen AWZ liegenden OWP „Sandbank“: ca. 58 km sowie
- zum nächsten in der deutschen AWZ liegenden HSLD „FINO 3“: ca. 68 km.

Aufgrund den o.g. großen Distanzen wird von keinen direkten Auswirkungen auf den in der deutschen AWZ stattfindenden Flugbetrieb bzw. auf die betriebliche Nutzbarkeit der in diesem Bereich vorgehaltenen Luftverkehrsinfrastruktur ausgegangen.

Fazit

Es bestehen **keine Bedenken**. Eine Teilnahme des BSH-Luftfahrtpersonals am UVP-Verfahren ist daher nicht erforderlich.

O3510

RH-10/06/2024

3) O3104 zwV

Mit freundlichen Grüßen,
im Auftrag

Robert Herrmann

Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie
Ordnung des Meeres
Offshore-Vorhaben
Konstruktion und Infrastruktur

Herr Dipl.-Ing. Robert Herrmann – O3510 –
Tel +49 (0) 40-3190-6460 | robert.herrmann@bsh.de
Fax +49 (0) 40-3190-5000
Bernhard-Nocht-Straße 78 | 20359 Hamburg

Das Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie ist eine Bundesoberbehörde im Geschäftsbereich des Bundesministeriums für Digitales und Verkehr.

Til: Dajana.Ruge@bsh.de (Dajana Ruge), EingangOdM@bsh.de (EingangOdM)
Cc: Andreas.Daenhardt@BfN.de (Andreas Daenhardt), Anna.Krumpel@BfN.de (Anna Krumpel), FG-II33@BfN.de (FG-II33), FG-II44@BfN.de (FG-II44), Lisa.Sandtner@BfN.de (Lisa Sandtner)
Fra: FG-II44 (FG-II44@BfN.de)
Titel: Antw: „Grenzüberschreitende BÖB gem. UVPG/hier.: Bekanntmachung des BSH gem. Espoo-Konvention zum Umweltbericht für die SUP des Plans für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I" in der dänischen AWZ
Sendt: 08-08-2024 14:17
Bilag: 20240808_STN_BfN_ESPOO_OWP_Nordsoen_I.pdf;

Sehr geehrte Frau Ruge,

anbei übermittle ich Ihnen die Stellungnahme des BfN zum ESPOO-Verfahren "Nordsøen I" in der dänischen AWZ der Nordsee.

Die Übermittlung erfolgt ausschließlich digital.

Bei Rückfragen stehe ich gerne zur Verfügung.

Mit freundlichen Grüßen
im Auftrag
Lisa Sandtner

Bundesamt für Naturschutz

FG II 4.4 Zulassungsverfahren in der AWZ

Standort Leipzig | Alte Messe 6 | 04103 Leipzig

Telefon: 0341 30977-100

E-Mail: FG-II44@BfN.de

Internet: www.bfn.de

Ihre personenbezogenen Daten werden zur weiteren Bearbeitung und Korrespondenz entsprechend der Datenschutzerklärung des BfN verarbeitet. Diese können Sie über folgende Adresse auf dem Internetauftritt des BfN abrufen: <https://www.bfn.de/datenschutz.html>. Sollte Ihnen ein Abruf der Datenschutzerklärung nicht möglich sein, kann diese Ihnen auch in Textform übermittelt werden.

Your personal data will be processed within the scope of this correspondence and its further processing in accordance with the BfN data protection declaration. The declaration can be retrieved via the following address on the BfN website: <https://www.bfn.de/en/privacy-policy.html>. If it is not possible to retrieve the data protection declaration online, a hardcopy can be sent on request.

>>> EingangOdM <EingangOdM@bsh.de> 05.06.2024 13:00 >>>

Sehr geehrte Damen und Herren,

anbei übersende ich Ihnen die im Rahmen der Konsultation gemäß Artikel 5 des Übereinkommens über die Umweltverträglichkeitsprüfung im grenzüberschreitenden Rahmen (Espoo-Vertragsgesetz) bezüglich des Plans für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I" in der dänischen ausschließlichen Wirtschaftszone der Nordsee übermittelten Dokumente mit der Gelegenheit zur Stellungnahme bis zum 9. August 2024.

Details entnehmen Sie bitte den beigegeführten Unterlagen.

Weiterhin werden die übersandten Dokumente in der Zeit vom 21. Juni 2024 bis zum 9. August 2024 auf der Webseite des BSH unter: www.bsh.de ([Bekanntmachungen](#)) zur Verfügung gestellt.

Ihre Stellungnahme richten Sie bitte an das Funktionspostfach EingangOdM@bsh.de und an dajana.ruge@bsh.de.

Für Rückfragen steht Ihnen Frau Ruge unter der Telefonnummer 040/3190-6314 gern zur Verfügung.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag

Jennifer Loose

Anlagen:

- Consultation der dänischen Umweltministerium vom 30. Mai 2024(J. nr. 2023 – 1360)
- Umweltbericht Nichttechnische Zusammenfassung und Gesamtbewertung für Nordsøen I vom 15 Mai 2024

Bundesamt fuer Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH)

Jennifer Loose (O1510)

Referat „Zentrale Verfahrensunterstützung“

Bernhard-Nocht-Str. 78 Tel: +49 (0) 40 3190-6338

20359 Hamburg Fax: +49 (0) 40 3190-5013

EingangOdM@bsh.de

<http://www.bsh.de> <<http://www.bsh.de/>>

Bundesamt für
Naturschutz

Bundesamt für Naturschutz · Alte Messe 6 · 04103 Leipzig

Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie
z.Hd. Dajana Ruge
Bernhard-Nocht-Straße 78
20359 Hamburg

Ansprech-
person: Lisa Sandtner

Telefon: 0341 30977-176

E-Mail: Lisa.Sandtner@bfn.de

Geschäfts-
zeichen: FG-II44 06/05/04/01/03

Leipzig, 08.08.2024

ESPOO Konsultation: Umweltbericht zur der Strategischen Umweltprüfung für die Teilfläche I der OWPs im Gebiet „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ der Nordsee

Ihre Email vom 05.06.2024

Mit Schreiben vom 05.06.2024 wurde dem BfN durch das BSH der Umweltbericht (Teilbericht 1) sowie das Konzeptpapier zur Umweltverträglichkeitsprüfung und der Scoping-Entwurf zur Umweltprüfung für die geplanten OWPs im Gebiet „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ übermittelt.

Das Vorhaben befindet sich in einer Entfernung von ca. 100 km zum nächstgelegenen SPA-Gebiet „Sylter Außenriff- Östliche Deutsche Bucht“ und der deutschen AWZ. Die Gesamtleistung der OWPs soll zwischen 3.000 und 10.500 MW betragen.

Das BfN teilt die Einschätzung, dass der geplante Windpark See- und Rastvögel, insbesondere Seetaucher, beeinträchtigen könnte (vgl. Umweltbericht, S. 32).

Die Einschätzung, dass das Vorhaben außerhalb von Migrationskorridoren für Vögel liegt und folglich keine Auswirkungen auf Zugvögel zu erwarten sind, teilt das BfN nicht (vgl. Umweltbericht, S. 32).

Das BfN nimmt im Folgenden zu möglichen grenzüberschreitenden Auswirkungen des Vorhabens auf See- und Rastvögel sowie zum Vogelzug und Meeressäugetieren Stellung.

See- und Rastvögel

Im Umweltbericht wird bereits zum jetzigen Zeitpunkt davon ausgegangen, dass es durch das geplante Vorhaben zu erheblichen Auswirkungen auf Seevögel, insbesondere Seetaucher, kommt (vgl. Umweltbericht S. 32 und S. 63-65). Das BfN teilt diese Einschätzung und unterstreicht, dass bei dieser Art von einer Totalmeidung ausgegangen werden muss und damit mit einem

Habitatverlust von der Größe des Planungsgebietes zzgl. der Meideabstände (Garthe et al 2023). Gleichzeitig ist die südöstliche Nordsee ein essentielles Rastgebiet für die Seetaucher, wodurch eine Verschlechterung des Erhaltungszustandes der biogeographischen Population durch Realisierung des Plans nicht ausgeschlossen werden kann.

Weitere windparksensitive Seevogelarten, deren Meideverhalten zwar weniger „strikt“ ist als das der Seetaucher, nutzen das Planungsgebiet, darunter Trottellumme, Eissturmvogel, Basstölpel und Dreizehenmöwe, (Garthe et al 2023, Peschko et al. 2024, Peschko et al. in prep., Dierschke et al. 2016, 2024). Allerdings muss auch für diese Arten mit einem Habitatverlust gerechnet werden, der in seiner gesamtheitlichen Wirkung auf die biogeographischen Populationen o. g. Arten in der räumlichen Kumulation des gesamten Verbreitungsgebietes zu behandeln ist.

Zugvögel

Der Vogelzug stellt ein grenzüberschreitendes Phänomen dar. Nach derzeitigem Kenntnisstand bestehen mögliche Auswirkungen hauptsächlich in Kollisionen der Tiere mit den Rotorblättern sowie in Barriereeffekten. Das Projektgebiet hat eine große Ausdehnung sowohl in Nord-Süd-Richtung als auch von Ost nach West, wodurch ein horizontales Ausweichen mit energetischen Kosten verbunden sein kann und ein Durchfliegen der Windparks wahrscheinlicher wird, insbesondere wenn die Anlagen sehr hoch sind.

Das Projektgebiet liegt auf dem Zugweg nordischer Brutvögel wie Gänse, Seetaucher, Limikolen und Singvögel über See. Eine Rückwirkung auf Vogelpopulationen, deren Lebenszyklus bzw. Zugweg sich auch auf Deutschland erstreckt, insbesondere durch kumulative Effekte mit bereits in der deutschen AWZ errichteten und zukünftig zu errichteten (vgl. FEP-Entwurf 2024; https://www.bsh.de/DE/THEMEN/Offshore/Meeresfachplanung/Laufende_Fortschreibung_Flaechenentwicklungsplan/lfd_forts_flaechenentwicklungsplan_node.html) Windparks, entlang der artspezifischen Zugrouten ist damit nicht auszuschließen.

Im Umweltbericht (S. 32) wird dargelegt, dass das Gebiet entlang der Westküste Jütlands ein wichtiger Migrationskorridor für Seetaucher, Enten, Watvögel und Seeschwalben darstellt. Zudem wird ausgeführt, dass das Vorhaben in 20 bis 79 km Entfernung von der Küste liegt und somit außerhalb des Migrationskorridors. Für Kleinvögel stellt das Planungsgebiet bei deren Zug kein Hindernis dar, da die meisten OWPs über- oder umfliegen.

Das BfN merkt an, dass in zahlreichen Offshore-Windkraftvorhaben in der deutschen AWZ, die zwischen 30 und 40 km und deutlich weiter von der Küste entfernt liegen, während der Zugzeiten hohe Zugintensitäten (Migration Traffic Rates) gemessen werden. Beispielsweise wurden im Gebiet N-9 mitunter hohe Zugraten gemessen (IBL Umweltplanung et al. 2022). Jüngere Erkenntnisse von der Doggerbank zeigen, dass selbst dort Singvögel vorkommen. Zwar ist der Vogelzug tendenziell in Küstennähe stärker, tritt in weiterer Entfernung zur Küste jedoch regelmäßig in großer Intensität auf und kann dort keineswegs ausgeschlossen werden. Die o.g. Einschätzung, dass sich das Zugvogelgeschehen nicht in Entfernung von mehr als 20 km von der dänischen Küste abspielt, stellt das BfN demnach in Frage. Aus Offshore-Windkraftvorhaben in der deutschen AWZ liegen auch hinsichtlich der Höhenverteilung des Zugvogelgeschehens von der Einschätzung in der

Scoping-Unterlage abweichende Informationen vor. So wird nachts regelmäßig ein signifikanter Anteil der Echos im Bereich der Rotoren erfasst (30 % und mehr).

Ein Großteil des Zuggeschehens findet an wenigen Tagen im Jahr statt (Massenzugereignisse). Das BfN weist darauf hin, dass sich die deutsche Genehmigungsbehörde die Anweisung einer Abschaltung im Fall einer signifikanten Erhöhung des Kollisionsrisikos als Nebenbestimmung der Genehmigung von Windparks vorbehält. Aus Sicht des BfN sollte überprüft werden, ob auch beim geplanten Offshore-Windpark in der dänischen AWZ ein Monitoring bzw. eine Vorhersage des Zuggeschehens und damit ggf. die Abschaltung der Anlagen im Fall von Massenzugereignissen möglich ist. Das BfN regt eine Kooperation dänischer und deutscher Behörden zum Vogelzugmonitoring an.

Der Tabelle 6.4 des Umweltberichts (Teil I) zu urteilen, erfolgen keine eigenen Erfassungen für die jeweiligen Schutzgüter, sondern eine Bewertung der potenziellen Auswirkungen des Vorhabens erfolgt lediglich anhand Erfahrungen ähnlicher, schon bestehender Vorhaben/Projekte (vgl. S. 159). Das BfN erachtet es als fachlich sinnvoll, ergänzend zu der Bewertung anhand von Erfahrungen auch tatsächliche Erfassungen zu See- und Rastvögeln sowie Zugvögeln, Fledermäusen und Meeressäugern im geplanten Gebiet durchzuführen und in die Bewertung einzubeziehen. Insbesondere da schon zum jetzigen Zeitpunkt von erheblichen Auswirkungen auf Seevögel ausgegangen wird.

Bei der Erfassung für Vögel, ist es aus Sicht des BfN fachlich sinnvoll ein Monitoring von Vogelkollisionen aufzunehmen. Dafür sind Methoden der direkten Kollisionserfassung (z.B. Vibrationsensoren) zu entwickeln, sowie Kriterien für die effektive Vermeidung von Vogelkollisionen zu definieren und zu testen.

Marine Säuger

Im Umweltbericht wird ausgeführt, dass unter Einhaltung der Richtlinien der dänischen staatlichen Energiebehörde für geräuschintensive Bauarbeiten die Auswirkungen auf Meeressäugetiere als vernachlässigbar bewertet werden können. Auf der anderen Seite wird jedoch ausgeführt, dass aufgrund der Größe bzw. des großen Durchmessers der Anlagen Unsicherheiten bezüglich der Höhe und Ausbreitung des Rammschalls bei geplanten OWEA von 15 MW und 27 MW bestehen (vgl. Umweltbericht S. 33). Hierzu fehlt es an Daten zur Höhe des Quellpegels bei solch großen Monopiles (vgl. S. 167/168). Dies sei jedoch von begrenzter Bedeutung, da die Vorgaben der Energiebehörde eine durch Rammschall bedingte PTS bei Schweinswalen verhindern würden. Auch die kumulativen Auswirkungen einer potenziellen zeitgleichen Installation von Anlagen am OWP „Nordsøen I“, sollte der Windpark realisiert werden, seien vernachlässigbar (S. 65).

Das BfN möchte an dieser Stelle anmerken, dass in Deutschland bereits das Herbeiführen einer TTS als Verletzung gewertet wird und gemäß Schallschutzkonzept (BMU 2013) durch Schallschutzmaßnahmen zu verhindern gilt. Das Minderungspotenzial von DBBC und HSD, die im Umweltbericht (S. 141) auch als mögliche Schallminderungsmaßnahmen genannt werden, für Monopiles von 27 MW ist derzeit nicht bekannt, daher kann zum jetzigen Zeitpunkt nach Einschätzung des BfN

auch noch nicht geschlussfolgert werden, dass die Auswirkungen aufgrund der Vorgaben der dänischen Energiebehörde zum Schallschutz vernachlässigbar sind.

Das Gebiet der dänischen Westküste ist ein Verbreitungsschwerpunkt des Schweinswals in der Nordsee im Frühjahr und Sommer (Gilles et al. 2016). Dieser Verbreitungsschwerpunkt erstreckt sich bis in deutsche Gewässer und stellt das Hauptverbreitungsgebiet des Schweinswals in der deutschen AWZ dar. Nachtsheim et al. (2021) zeigten für dieses Gebiet in der deutschen AWZ einen negativen Trend der Schweinswalabundanz im Sommer auf. Zudem können Mutter-Kalb-Paare potenziell durch Rammschall voneinander getrennt werden, was die Überlebenschancen des Kalbes stark reduziert. Das BfN empfiehlt daher für den Schweinswalschutz im Sommer während der Geburtenperiode (Mai- August) grundsätzlich Schallschutzmaßnahmen zur Einhaltung von Schallgrenzwerten anzuordnen, in Anlehnung an das BMU-Schallschutzkonzept (BMU, 2013). Zudem sollte eine projektübergreifende Koordinierung der Rammarbeiten implementiert werden, um zeitgleiche Rammungen an verschiedenen OWPs in dem Gebiet zu vermeiden.

Aus Sicht des BfN ist eine weitere Beteiligung im Rahmen des ESPOO-Verfahrens gewünscht.

Im Auftrag

S. Moritz

elektronisch gezeichnet 08.08.2024

Literatur

BUNDESMINISTERIUM FÜR UMWELT; NATURSCHUTZ UND REAKTORSICHERHEIT (BMU) (2013): Konzept für den Schutz der Schweinswale vor Schallbelastungen bei der Errichtung von Offshore-Windparks in der deutschen Nordsee (Schallschutzkonzept).

Dierschke V., Borkenhagen K., Enners L., Garthe S., Mercker M., Peschko V., Schwemmer H. & Markones N. (2024): Sensitivität von Seevögeln gegenüber Offshore-Windparks in der deutschen Nordsee im Hinblick auf Lebensraumverluste durch Meidung. *Vogelwelt* 142: 59–74. https://www.dda-web.de/downloads/publications/vogelwelt/142/Dierschke_etal2024_Vogelwelt142_Seev%C3%B6gel-OWP-Sensitivit%C3%A4t.pdf

Dierschke V., Furness R.W., Garthe S. (2016): Seabirds and offshore wind farms in European waters: Avoidance and attraction. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320716303196>

Garthe S., Schwemmer H., Peschko V., Markones N., Müller S., Schwemmer P. & Mercker M. (2023): Large-scale effects of offshore wind farms on seabirds of high conservation concern. *Scientific Reports* 13: 4779. <https://www.nature.com/articles/s41598-023-31601-z>

Gilles A., Viquerat S., Becker E.A., Forney K.A., Geelhoed S.C.V., Healters J., Nabe-Nielsen J., Scheidat M., Siebert U., Sveegaard S., van Beest F.M., van Bemmelen R., Aarts G. (2016): Seasonal habitat-based density models for a marine top predator, the harbour porpoise, in a dynamic environment.

IBL Umweltplanung et al. (2022): Report on the occurrence of migratory birds as part of the preliminary investigation of area N-9. By order of the Federal Maritime and Hydrographic Agency of Germany, 118 p (<https://pinta.bsh.de/N-9.3?lang=en>)

Nachtsheim D.A., Viquerat S., Ramírez-Martínez N.C., Unger B., Siebert U., Gilles A. (2021): Small Cetacean in a Human High-Use Area: Trends in Harbor Porpoise Abundance in the North Sea over two decades. <https://www.frontiersin.org/journals/marine-science/articles/10.3389/fmars.2020.606609/full>

Peschko V., H. Schwemmer, M. Mercker, N. Markones, K. Borkenhagen, S. Garthe (2024a): cumulative effects of offshore wind farms on common guillemots (*Uria aalge*) in the southern North Sea - climate versus biodiversity? *Biodiv. Conserv.* 33: 949–970. <https://doi.org/10.1007/s10531-023-02759-9>

Til: Dajana.Ruge@bsh.de (Dajana Ruge), umweltpruefung@bsh.de (umweltpruefung), stellungnahmenO1@bsh.de (stellungnahmenO1)
Cc: Anna.Hunke@bsh.de (Anna Hunke), Bettina.Kaeppler@bsh.de (Bettina Käppeler), Janine.Saenger-Graef@bsh.de (Janine Sänger-Graef), Martina.Nemitz@bsh.de (Martina Nemitz), Ramona.Beckmann@bsh.de (Ramona Beckmann)
Fra: umweltpruefung (umweltpruefung@bsh.de)
Titel: AW: SUP des Plans für die OWP's am Standort "Nordsøen I" in der dänischen AWZ, ESPOO BøB, T. 09.08.2024
Sendt: 09-08-2024 12:55
Bilag: 240809_SN_Espoo_SUP Nordsoen I_O21xx.docx;

Liebe Dajana,

unsere SN zur SUP des Plans für den Standort „Nordsøen I" in der dänischen AWZ findest du im Anhang dieser Email. Hinsichtlich mehrerer Schutzgüter gibt es den Bedarf für weiterführende Informationen. Gibt es die Möglichkeit, dass wir neben der vorliegenden und durch uns geprüften nichttechnischen Zusammenfassung auch die zugrundeliegende vollständige SUP zur Verfügung gestellt bekommen? Ideal wäre es, wenn die SUP zumindest in englischer Sprache zur Verfügung gestellt werden könnte.

Bei Fragen melde dich bitte gerne.

Viele Grüße,
Markus

Mit freundlichen Grüßen,
im Auftrag

Markus Billerbeck

Dr. Markus Billerbeck

Fachkoordinator Biologie
Referat Umweltprüfungen (O21)
Abteilung Ordnung des Meeres

Bundesamt fuer Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH)
Federal Maritime and Hydrographic Agency
Bernhard-Nocht-Str. 78 Tel: +49 (0) 40 3190-6411
20359 Hamburg Fax: +49 (0) 40 3190-5000
<http://www.bsh.de/> email: markus.billerbeck@bsh.de

Von: Dajana Ruge <Dajana.Ruge@bsh.de>
Gesendet: Dienstag, 4. Juni 2024 09:59
An: umweltpruefung <umweltpruefung@bsh.de>; stellungnahmenO1 <stellungnahmenO1@bsh.de>; offshorekonstruktionspruefung <offshorekonstruktionspruefung@bsh.de>; luftfahrt <luftfahrt@bsh.de>; EingangOdM <EingangOdM@bsh.de>
Cc: Anna Hunke <Anna.Hunke@bsh.de>; Bettina Käppeler <Bettina.Kaeppler@bsh.de>; Janine Sänger-Graef <Janine.Saenger-Graef@bsh.de>; Martina Nemitz <Martina.Nemitz@bsh.de>
Betreff: SUP des Plans für die OWP's am Standort "Nordsøen I" in der dänischen AWZ, ESPOO BøB, T. 09.08.2024

Liebe KuK,

anbei die Konsultation aus Dänemark zur strategischen Umweltprüfung des Plans für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I" in der dänischen ausschließlichen Wirtschaftszone der Nordsee. Das Planungsgebiet Nordsøen I wird voraussichtlich ca. 20-79 km vor der Küste von Westjütland liegen. Für Nordsøen I besteht ein Planungsgebiet, das aus zwei Teilgebieten (jeweils Teilgebiet 1 und 2) besteht, wobei für jedes Teilgebiet

jeweils mehrere Offshore Windparks geplant sind.

Die Verfügung zur BÖB gem. findet ihr hier: X:\Meereskunde\Ordnung des Meeres\OWP_Vorhaben_Nachbarländer\GB\Dänemark\Nordsøen I\240531 Konsultation\240531 Verfg. Nordsøn final Mitzeichnung O3.doc

Die Unterlagen, die im Rahmen der Konsultation übersandt wurden findet ihr hier: X:\Meereskunde\Ordnung des Meeres\OWP_Vorhaben_Nachbarländer\GB\Dänemark\Nordsøen I\240531 Konsultation\Umweltbericht zum Plan Nordsøen I - de.pdf

X:\Meereskunde\Ordnung des Meeres\OWP_Vorhaben_Nachbarländer\GB\Dänemark\Nordsøen I\240531 Konsultation\240530 Consultation letter Nordsøen I.docx

Daher bitte ich euch um SN zur Dokumentation zum Umweltbericht für die strategische Umweltprüfung des Plans für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I bis zum **9. August 2024**.

VG

Dajana

Aktenzeichen: NN	Bearbeiter*in O21xx	☎ -6401	Hamburg 09.08.2024
Betreff: Stellungnahme im Rahmen der Espoo-Beteiligung zur SUP des Plans für OWPs am Standort „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ			

1.) Vermerk

Mit Email vom 04.06.2024 bat O3104 um Stellungnahme zu den SUP-Unterlagen des geplanten Windparkstandorts „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ der Nordsee.

Stellungnahme

Wir bedanken uns für die Übersendung des Espoo-Berichts und die Möglichkeit zur Stellungnahme zur SUP für geplante Windparks am Standort „Nordsøen I“. Zu einzelnen Schutzgütern nehmen wir nachfolgend Stellung. Das BSH bittet um weitere Beteiligung im Verfahren, insbesondere hinsichtlich der zukünftigen Detailplanungen von Windparks im Plangebiet.

See- und Rastvögel

Laut strategischer Umweltprüfung der dänischen Behörden können grenzüberschreitende Auswirkungen aufgrund des Verdrängungseffektes auf Stern- und Prachtttaucher mit Realisierung des Plans für Nordsøen I nicht ausgeschlossen werden. Hier bittet das BSH um eine transparente und nachvollziehbare Bewertung der potenziellen grenzüberschreitenden Auswirkungen bezüglich ihrer Erheblichkeit. Es ist unklar, ob diese im deutschen Meeresgebiet als erheblich oder nicht erheblich einzustufen sind.

Des Weiteren wird es laut dänischer Behörden mit hoher Wahrscheinlichkeit zu einer Verdrängung von Stern- und Prachtttauchern aus dem Planungsgebiet Nordsøen I und dem südlich davon gelegenen Vogelschutzgebiet F113 Sydlige Nordsø kommen. Da Stern- und Prachtttaucher in diesem Gebiet auf der Ausweisunggrundlage stehen, wird eine Beeinträchtigung der Integrität des Natura 2000-Gebietes mit hoher Wahrscheinlichkeit erwartet, die durch die weitere Nutzung des südöstlichen Teils des Planungsgebiets Nordsøen I zunehmen wird. Diese Auswirkungen werden von den dänischen Behörden insgesamt als erheblich bewertet. Das BSH bittet daher um nähere Erläuterungen, wie mit diesen erheblichen Auswirkungen umgegangen wird. Auf Planungsebene ergibt sich die Frage, inwiefern dementsprechend der südöstliche Teil des Planungsgebietes entwickelt werden sollte, da dort die größten Auswirkungen erwartet werden. Über die Planungsebene hinaus ist eine Ausführung spezifischer Meidungs- und Minderungsmaßnahmen zur Beschränkung der Auswirkungen auf die Stern- und Prachtttaucher seitens des BSH, vor allem auch bezüglich der grenzüberschreitenden Auswirkungen, erforderlich.

Gerne würden wir zur weiteren Einschätzung Unterlagen bezüglich der Datengrundlage bzw. Ausführungen erhalten, auf dessen Basis die Bewertungen erhoben wurden.

Eine weitere Beteiligung am Verfahren, auch bei den Teilplanungen der Windparks, ist ausdrücklich erwünscht. Eine enge Zusammenarbeit und Abstimmung zwischen den deutschen und dänischen Behörden ist aus unserer Sicht notwendig, um Auswirkungen auf See- und Rastvögel im Planungsgebiet und im deutschen Meeresgebiet bestmöglich zu minimieren.

Meeressäuger:

Von grenzüberschreitenden Auswirkungen bzgl. Unterwasserschall auf Meeressäuger ist aktuell nicht auszugehen. Die Entfernung der beiden Teilgebiete zum nächstgelegenen NSG in der deutschen AWZ ist mit ca. 50 km ausreichend groß. Konkrete Planungsparameter liegen zum jetzigen Zeitpunkt

Aktenzeichen: NN	Bearbeiter*in O21xx	☎ -6401	Hamburg 09.08.2024
Betreff: Stellungnahme im Rahmen der Espoo-Beteiligung zur SUP des Plans für OWPs am Standort „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ			

allerdings noch nicht vor. In der Teilnehmungsunterlage wird hingewiesen darauf, dass eine Schallmodellierung erfolgen wird auf deren Grundlage Meidungs- und Minderungsmaßnahmen ergriffen werden, sofern die Modellierung unter Einbeziehung der konkreten Projektparameter eine Überschreitung der Grenzwerte vorhersagt.

Konkrete Meidungs- und Minderungsmaßnahmen werden allerdings erst mit dem Vorliegen spezifischer Projektparameter möglich sein. Aus den Unterlagen ist nicht ersichtlich, ob ein Schallmonitoring im Sinne einer Effizienzkontrolle durchgeführt werden soll. Es wird um Erläuterung gebeten, ob ein solches Schallmonitoring geplant ist.

Zugvögel:

Aus der übersandten Umweltprüfung (Teilbericht 1) geht hervor, dass nach derzeitiger Bewertung der sechs potentiellen Bebauungsszenarien keine erheblichen negativen (grenzüberschreitenden) Auswirkungen auf Zugvögel ausgehen. Um die dargestellten Schlussfolgerungen besser nachvollziehen zu können wird darum gebeten, weitere Details zur Prüfung der Umweltauswirkungen, insbesondere auf Zugvögel aus Teilbericht 2 und ggf. aus den Anhängen 1-6 zur Verfügung zu stellen.

Radaruntersuchungen zu Windparkvorhaben in der deutschen AWZ zeigen, dass der Großteil an Zugvögeln die Deutsche Bucht in breiter Front in nordöstlicher (Frühjahr) bzw. südwestlicher (Herbst) überfliegen. Des Weiteren wurde Zug in Nord-Süd sowie Ost-West Richtung festgestellt. Aufgrund des Breitfrontenzugs und der Lage des Plangebietes Nordsøen ist davon auszugehen, dass die Vögel auf die zukünftigen Offshore-Windparks in der dänischen AWZ treffen werden. Aus Sicht des BSH bestehen generell Unsicherheiten innerhalb der Bewertung der kumulativen Auswirkungen insbesondere für nachts ziehenden Singvögel, die den größten Teil des Vogelzugs ausmachen. Auch in der Umweltverträglichkeitsprüfung für das Plangebiet Nordsøen (Kapitel 3.32.1) kommt man zum Schluss, dass „eine gewisse Unsicherheit in Bezug auf die kumulativen Wirkungen und ihr Ausmaß, die in der künftigen Situation zu erwarten sind“ besteht, „wenn bestimmte Offshore Windparks innerhalb des Planungsgebiets Nordsøen I errichtet werden“. Um diesen Unsicherheiten zu begegnen, empfiehlt das BSH daher, ein Monitoring von Vogelkollisionen, wie es für alle zukünftigen Windparks in der deutschen AWZ verpflichtend ist, auch für das Überwachungsprogramm des Plangebiets Nordsøen aufzunehmen. Ein Vogelkollisionsmonitoring wäre eine wichtige Maßnahme um in Zukunft die grenzüberschreitenden kumulativen Auswirkungen besser abschätzen zu können.

Das BSH bittet diesbezüglich um weitere Informationen und würde es begrüßen bezüglich des fachlichen Kenntnisstands über ein mögliches Monitoring von Zugvögeln im weiteren Verlauf der konkreteren Projektplanung beteiligt zu werden. Für einen Austausch mit den dänischen Fachkolleginnen und -kollegen bezüglich einer länderübergreifenden Herangehensweise zur Bewertung der kumulativen Auswirkungen steht das BSH gerne zur Verfügung.

Fledermäuse:

Aus der übersandten Umweltprüfung (Teilbericht 1) geht hervor, dass für Fledermäuse eine terrestrische Bewertung vorgenommen wurde und zurzeit davon ausgegangen wird, dass es keine Auswirkungen auf die Fortpflanzungs- und Ruhestätten geben wird (Kapitel 3.20.3.2).

Zu den möglichen Auswirkungen auf wandernde Fledermäuse, die im Küstenbereich und über dem Meer ziehen, wird aber nicht weiter eingegangen. Das BSH bittet diesbezüglich um weitere Informationen, ob der Fledermauszug im Plangebiet Nordsøen untersucht worden ist. Speziell würde

Aktenzeichen: NN	Bearbeiter*in O21xx	☎ -6401	Hamburg 09.08.2024
Betreff: Stellungnahme im Rahmen der Espoo-Beteiligung zur SUP des Plans für OWPs am Standort „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ			

das BSH interessieren, ob es Erkenntnisse über die Anzahl der Fledermäuse und deren Zugrichtung aus dem Plangebiet gibt.

Fische:

Da sich das Projekt vor der Küste von Westjütland, und somit in ca. 50 km Entfernung zur deutschen AWZ befindet, kann davon ausgegangen werden, dass keine grenzüberschreitenden Auswirkungen auf das Schutzgut Fische auftreten werden. Es gibt keine weiteren Anmerkungen.

Benthos & Biotope:

Aufgrund der räumlichen Entfernung zur deutschen AWZ gibt es für die Schutzgüter Benthos und Biotope keine Anmerkungen.

Boden/Fläche:

Die Vorhaben im Plangebiet sind nur sehr grob umrissen. In der SUP selbst werden die kumulativen und die grenzüberschreitenden Auswirkungen auf die Schutzgüter Boden/Sediment, Fläche und Kulturelles Erbe und sonstige Sachgüter nicht betrachtet.

Für die Schutzgüter Fläche und Kulturelles Erbe und sonstige Sachgüter werden aus fachlicher Sicht keine erheblichen kumulativen und grenzüberschreitenden Auswirkungen erwartet.

Für eine belastbare Abschätzung der kumulativen bzw. grenzüberschreitenden Auswirkungen fehlen Angaben zu konkreten Planungen. Nach dem derzeitigen Kenntnisstand ist aber nicht mit erheblichen kumulativen bzw. grenzüberschreitenden Auswirkungen zu rechnen.

WSV.de

Wasserstraßen- und
Schifffahrtsverwaltung
des Bundes

Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt
Am Propsthof 51 · 53121 Bonn

Per E-Mail:

Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie

EingangOdM@bsh.de

**Generaldirektion
Wasserstraßen und
Schifffahrt**
Am Propsthof 51
53121 Bonn

Ihr Zeichen

Mein Zeichen
3800S21-332.16/0004-WKA/021/5

Datum
9. August 2024

Arne Cramer
Telefon +49 228 7090-4353

Zentrale +49 228 7090-0
gdws@wsv.bund.de
www.wsv.de

Beteiligung der Träger öffentlicher Belange hinsichtlich der Voruntersuchungen zur Errichtung von Offshore-Windparks im Entwicklungsgebiet für erneuerbare Energien "Nordsøen I" in der dänischen ausschließlichen Wirtschaftszone der Nordsee

- **Öffentliche Bekanntmachung zur Durchführung der grenzüberschreitenden Beteiligung im Rahmen des ESPOO-Verfahrens vom 05.06.2024**
- **Schreiben der GDWS (Hr. Giertz) vom 27.09.2021 zur Raumordnungsplanung in dänischen Gewässern**
- **Schreiben der GDWS (Hr. Giertz) vom 25.01.2024 zur Änderung der Raumordnungsplanung in dänischen Gewässern**

Für die weitere Beteiligung am Verfahren danke ich und nehme dazu unter Bezug auf die oben genannten Schreiben zur Raumordnungsplanung wie folgt erneut Stellung:

Die Einrichtung des Entwicklungsgebiets „Nordsøen I“ in der dänischen AWZ der Nordsee, das der Errichtung und dem Betrieb von Offshore-Windparkvorhaben dienen soll, ist ein bedeutender Beitrag zur Förderung nachhaltiger Energieerzeugung. Dabei wirft dieses Vorhaben allerdings auch Fragen bezüglich der Auswirkungen auf bestehende gewohnheitsmäßig genutzte Schifffahrtsrouten, insbesondere die S10 (im Bereich der deutschen AWZ der Nordsee als SN10 bezeichnet) und die S146 (im deutschen Bereich SN9), auf. Diese vielbefahrenen Routen sind von zentraler Bedeutung für die Schifffahrt zwischen dem Ärmelkanal und dem Skagerrak, Kattegatt, der Ostsee und den Häfen der jeweiligen Anrainer (S10/SN10), sowie von der inneren Deutschen Bucht in ebendiese Richtung (S146/SN9).

Das Seerechtsübereinkommen der Vereinten Nationen (UNCLOS, SRÜ) gewährleistet in Artikel 58 die Freiheit der Schifffahrt in der AWZ und den internationalen Gewässern. Dieses Recht ist essentiell für den internationalen Handel

Bankverbindung
Bundeskasse
Dienstort Kiel
IBAN: DE18 2000 0000 0020
0010 66
BIC: MARKDEF 1200

Datenschutzhinweis:

Ihre personenbezogenen Daten werden zur weiteren Bearbeitung und Korrespondenz entsprechend der Datenschutzerklärung der GDWS verarbeitet. Diese können Sie über folgenden Link auf dem Internetauftritt der GDWS abrufen: <https://www.gdws.wsv.bund.de/Datenschutz>. Sollte Ihnen ein Abruf der Datenschutzerklärung nicht möglich sein, kann diese Ihnen auf Wunsch auch in Textform übermittelt werden.

Seite 1 von 2

WSV.de

Wasserstraßen- und
Schifffahrtsverwaltung
des Bundes

und die globale maritime Mobilität und umfasst das Recht auf friedliche Durchfahrt, ohne dass diese durch die Wirtschaftsaktivitäten der Küstenstaaten unverhältnismäßig eingeschränkt wird.

Die Einrichtung des Entwicklungsgebiets „Nordsøen I“ und dessen Bebauung mit Offshore-Windparks darf ebendiese Freiheit der Schifffahrt nicht unverhältnismäßig derart beeinträchtigen, dass sich durch Verdrängungswirkung erhöhte Risiken für die Sicherheit und Leichtigkeit der Schifffahrt entlang der vorgenannten Schifffahrtswege ergeben, die in die angrenzende deutsche AWZ hinein ausstrahlen. Die freie und sichere Durchfahrt durch die dänische und die deutsche AWZ muss weiterhin gewährleistet bleiben.

Durch sorgfältige Standortwahl und die Implementierung geeigneter Kompensationsmaßnahmen hinsichtlich eines gesteigerten Risikos durch als Schifffahrtshindernisse zu verstehende Windparks müssen die negativen Auswirkungen auf die Schifffahrt auf ein akzeptables Maß begrenzt werden. Die zukünftige Entwicklungsfähigkeit der Handelsrouten im Kontext zunehmender Verkehrsströme muss hierbei ebenfalls weiterhin sichergestellt sein.

Angesichts der Auswirkungen auf die Schifffahrt und der grenzübergreifenden Betroffenheit durch die fortschreitende Entwicklung der Bebauungskulisse in den ausschließlichen Wirtschaftszonen der deutschen Nachbarländer bitte ich auch zukünftig um Beteiligung an den entsprechenden Verfahren. Vielen Dank.

Im Auftrag

Cramer

Ministerium für Energiewende, Klimaschutz, Umwelt und
Natur | Postfach 71 51 | 24171 Kiel

Bundesamt für Seeschifffahrt und
Hydrographie (BSH)

Nur per Mail an: EingangOdM@bsh.de
Dajana.ruge@bsh.de

Ihr Zeichen:
Ihre Nachricht vom: 05.06.2024
Mein Zeichen: V 534 - 199116/2024
Meine Nachricht vom: /

Diana Barteldt
Diana.Barteldt@mekun.landsh.de
Telefon: +49 431 988-5168
Telefax: 0431 988 15 5168

18.07.2024

Grenzüberschreitende BöB gem. UVPG/hier.: Bekanntmachung des BSH gem. Espoo-Konvention zum Umweltbericht für die SUP des Plans für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I" in der dänischen AWZ

Sehr geehrte Damen und Herren,

mit Schreiben vom 5. Juni 2024 übersandten Sie uns die im Rahmen der Konsultation gemäß Artikel 5 des Übereinkommens über die Umweltverträglichkeitsprüfung im grenzüberschreitenden Rahmen (Espoo-Vertragsgesetz) bezüglich des Plans für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I" in der dänischen ausschließlichen Wirtschaftszone der Nordsee übermittelten Dokumente mit der Gelegenheit zur Stellungnahme.

Hierzu teile ich Ihnen Folgendes mit:

Aufgrund der räumlichen Distanz ist durch das Vorhaben nicht mit direkten grenzüberschreitenden Auswirkungen auf Arten und Schutzgebiete in den schleswig-holsteinischen Gewässern zu rechnen.

Der deutsche Nationalpark Schleswig-Holsteinisches Wattenmeer, der gleichzeitig als FFH- und EU-Vogelschutzgebiet „(Ramsar-Gebiet) NTP SH Wattenmeer und angrenzende Küstengebiete“ gemeldet ist, liegt in mehr als 50 Kilometern Entfernung zu dem hier betrachteten Plangebiet Nordsøen I.

Eine erhebliche Beeinträchtigung der Schutz- und Erhaltungsziele des Nationalparks Schleswig-Holsteinisches Wattenmeer ist aufgrund der großen Entfernung zwischen dem Plangebiet Nordsøen I und dem Nationalpark Schleswig-Holsteinisches Wattenmeer nicht zu erwarten.

Es könnten sich jedoch Auswirkungen auf See- /Rast- und Zugvögel sowie marine Säugetiere und Fische ergeben, die auch die schleswig-holsteinischen Gewässer nutzen.

Bei der Prüfung des Schutzgutes Biologische Vielfalt sowie Fauna und Flora ist der Vogelzug besonders zu berücksichtigen, dies auch unter dem Aspekt möglicher grenzüberschreitender Auswirkungen auf die Populationen geschützter Arten. Daher sollten Auswirkungen auf das dänische und damit verbunden auf das grenzüberschreitende UNESCO-Welterbe Wattenmeer (insbesondere mit dem Teil des dänischen und schleswig-holsteinischen Wattenmeer) betrachtet werden.

In Kap. 3.13.4 wird ausgeführt, dass bei Durchführung des Vorhabens mit erheblichen Auswirkungen auf die Seetaucher zu rechnen ist.

Der Aussage, dass ein gleichzeitiger Ausbau der Windenergie auf dem Meer sowohl auf deutscher- als auch auf dänischer Seite möglicherweise zu Verdrängungseffekten der Seetaucher und somit zu einer erheblichen Beeinträchtigung der dort vorkommenden und rastenden Seetaucherpopulationen führen kann, kann gefolgt werden. Es bleibt jedoch im Umweltbericht unklar, wie mit diesen erheblichen Auswirkungen bzgl. möglicher Schadensbegrenzungsmaßnahmen umgegangen werden soll.

Für den Fall der Umsetzung der Planung in dem Plangebiet Nordsøen I wird unsererseits eine Überwachung der betroffenen Seetaucherpopulation sowie die Planung und Festsetzung entsprechender Überwachungsmaßnahmen gemäß Art 10 SUP-RL empfohlen. Diese sollten möglichst grenzüberschreitend koordiniert werden.

In Kap. 3.13.5 wird ausgeführt, dass die dänische staatliche Energiebehörde Richtlinien für geräuschintensive Bauarbeiten auf See aufgestellt hat, die Hörverluste bei Meeressäugtieren verhindern sollen und auch bei diesem Vorhaben Berücksichtigung finden werden. Dies wird aus hiesiger Sicht ausdrücklich begrüßt.

Weiterhin folgt die Aussage, dass jedoch Unsicherheiten über das Ausmaß und die Ausbreitung der vorhabenbedingten Geräusche durch die Installation der Offshore Windenergieanlagen mit 15 MW und 27 MW bestehen, da es sich um sehr große Offshore Windenergieanlagen handelt. Eine abschließende Bewertung der Auswirkungen sei in diesem Zusammenhang daher nicht möglich. Unklar bleibt, wie Dänemark im Hinblick auf den Schutz der Meeressäuger mit diesen Unsicherheiten umgehen wird.

Hinsichtlich möglicher Auswirkungen auf Meeressäugtiere wird die Aussage getroffen, dass erhebliche Auswirkungen in Natura 2000 Gebieten ausgeschlossen werden können. Dieser Aussage kann aufgrund der o.g. offensichtlich bestehenden Unsicherheiten nicht gefolgt werden.

Die in den Unterlagen zu findende Darstellung kumulativer Wirkungen auf die Schutzgüter wird von hier aus begrüßt. Es wird jedoch darauf hingewiesen, dass zu einer vorhabenbezogenen kumulativen Betrachtung nicht nur vergleichbare Vorhaben (hier ausschließlich Offshore Windparks), sondern ebenso alle anderen Großvorhaben Berücksichtigung finden müssen.

In Kap. 3.23.5 wird ausgeführt, dass kumulative Wirkungen auf Meeressäuger auf dieser Grundlage nicht bewertet werden können. Es werde jedoch davon ausgegangen, dass die Auswirkungen vernachlässigbar sein werden. Diese Schlussfolgerung ist nicht nachvollziehbar.

Aus hiesiger Sicht wird begrüßt, dass in einem ggf. weiteren Planungsschritt projektbezogene Umweltverträglichkeitsprüfungen durchgeführt werden, um die tatsächlichen Umweltauswirkungen

vollumfänglich bewerten zu können. In diesem Zusammenhang sind u.a. auch entsprechende Vermeidungs- und Minderungsmaßnahmen detailliert aufzuführen.

Mit freundlichen Grüßen

Diana Barteldt

Til: Dajana.Ruge@bsh.de (Dajana Ruge), umweltpruefung@bsh.de (umweltpruefung)
Cc: Bettina.Kaeppler@bsh.de (Bettina Käppeler), Ramona.Beckmann@bsh.de (Ramona Beckmann)
Fra: stellungnahmenO1 (stellungnahmenO1@bsh.de)
Titel: AW: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061), T. 26.01.2023
Sendt: 12-01-2023 14:47

Liebe Dajana,

wir möchten gerne im Verfahren beteiligt werden und bitten um entsprechende Rückmeldung.
Eine Übersetzung ins Deutsche ist bereits vorgesehen und ich würde dem mit Blick auf weitere Beteiligte zustimmen.

Viele Grüße,
Marie

Marie Dahmen

Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH)
Federal Maritime and Hydrographic Agency
Marie Dahmen (O1110)
Maritime Raumordnung / Maritime Spatial Planning
Bernhard-Nocht-Str. 78 Tel: +49 (0) 40 3190-6180
20359 Hamburg Fax: +49 (0) 40 3190-5000
<http://www.bsh.de/> Email: marie.dahmen@bsh.de

-----Ursprüngliche Nachricht-----

Von: Dajana Ruge <Dajana.Ruge@bsh.de>
Gesendet: Mittwoch, 11. Januar 2023 18:12
An: stellungnahmenO1 <stellungnahmenO1@bsh.de>; umweltpruefung <umweltpruefung@bsh.de>; Nico Nolte <Nico.Nolte@bsh.de>
Cc: Markus Billerbeck <Markus.Billerbeck@bsh.de>; Janine Sänger-Graef <Janine.Saenger-Graef@bsh.de>; Martina Nemitz <Martina.Nemitz@bsh.de>
Betreff: WG: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061), T. 26.01.2023

Liebe Kolleginnen Kollegen,

anbei die Information aus Dänemark über das bevorstehende Verfahren zur Strategischen Umweltprüfung des Plans für neue Offshore-Windparks im Gebiet "Nordsøen I" mit der Bitte um Rückmeldung bis zum 26.01.2023, ob wir
a) konsultiert werden möchten und ob wir
b) die Konsultationsunterlagen in deutscher Sprache übersandt haben möchten.

Ich leite dann die Rückmeldung an DK weiter.
Die Konsultation im Zusammenhang mit der Scoping-Phase für die SUP wird gem. den Angaben von DK voraussichtlich im März 2023 beginnen.

@ O: soll hier das BfN vorab beteiligt werden?

Viele Grüße

Dajana

-----Ursprüngliche Nachricht-----

Von: Birgit.Alheid@lfu.landsh.de <Birgit.Alheid@lfu.landsh.de>

Gesendet: Mittwoch, 11. Januar 2023 15:42

An: Dajana Ruge <Dajana.Ruge@bsh.de>; posteingang <posteingang@bsh.de>

Cc: Isabel.Lang@bmuv.bund.de; Hans-Werner.Carstensen@lfu.landsh.de;

GI2@bmuv.bund.de; Schriftgutstelle@mekun.landsh.de

Betreff: WG: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)

Sehr geehrte Damen und Herren, sehr geehrte Frau Ruge,

untenstehenden Vorgang habe ich heute aus dem BMUV erhalten. Nach meiner Einschätzung liegt das Vorhaben in der AWZ, so dass das BSH federführend tätig werden müsste.

Für eine Bestätigung der Übernahme wäre ich Ihnen dankbar.

Mit freundlichen Grüßen

Birgit Alheid

Landesamt für Umwelt

Technischer Umweltschutz - Regionaldezernat Nord

Bahnhofstraße 38

24937 Flensburg

T +49 461 804-442

F +49 461 804-240

birgit.alheid@lfu.landsh.de <mailto:birgit.alheid@lfu.landsh.de>

www.schleswig-holstein.de <http://www.schleswig-holstein.de/>

Über dieses E-Mail-Postfach kein Zugang für elektronisch verschlüsselte Dokumente.

Von: Lang, Isabel <Isabel.Lang@bmuv.bund.de>

Gesendet: Mittwoch, 11. Januar 2023 09:52

An: Alheid, Birgit (LfU) <Birgit.Alheid@lfu.landsh.de>

Cc: G I 2 <GI2@bmuv.bund.de>

Betreff: [EXTERN] WG: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)

Sehr geehrte Frau Alheid,

mit den besten Neujahrswünschen sende ich Ihnen das beigefügte Informationsschreiben aus Dänemark, das das BMUV in seiner Funktion als Espoo-Kontaktstelle erreichte. Es betrifft die Planung (einschl. hier zunächst anstehender SUP) einer weiteren neuen im dänischen Küstenwasser befindlichen Offshore Windfarm "Nordsøen I".

Ich bitte Sie um Bestätigung der Übernahme durch die zuständige Behörde an mich und an unser Referatspostfach unter GI2@bmuv.bund.de <mailto:GI2@bmuv.bund.de> .

Die zuständige Behörde wird gebeten, bis zum 30. Januar 2023 ggü. DK mitzuteilen,

- ob sie im Verfahren zur SUP beteiligt werden möchte,

- und, wenn ja, zu bestätigen, ob sie einverstanden ist, die Dokumentation in den genannten Sprachen (einschl. deutsch) zu erhalten.

Sollten Sie Ihre Behörde hier als nicht zuständig ansehen, wäre ich für kurze Rückmeldung und bestenfalls Weiterleitung an die zuständige Stelle dankbar.

Mit freundlichen Grüßen

Isabel Lang

Von: Timm Sonn-Juul <tijje@mst.dk <mailto:tijje@mst.dk> >
Gesendet: Dienstag, 10. Januar 2023 12:43
An: G I 2 <GI2@bmuv.bund.de <mailto:GI2@bmuv.bund.de> >;
mari.lise.sjong@miljodir.no <mailto:mari.lise.sjong@miljodir.no> ;
point-notification.espoo@rws.nl <mailto:point-notification.espoo@rws.nl> ;
ryan.shean@communities.gov.uk <mailto:ryan.shean@communities.gov.uk>
Betreff: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan
for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)

Dear POC in Norway, Germany, Great Britain and the Netherlands

Please see attached Information concerning the upcoming process for the
Strategic Environmental Assessment (SEA) of the plan for new offshore wind
farms located in the site "Nordsøen I"

If you wish to be consulted, please reply by 30 January 2023 to Espoo@mst.dk
<mailto:Espoo@mst.dk> .

Venlig hilsen

Timm Sonn-Juul

Biolog | Miljøvurdering & Espoo Point of Contact | Landskab og Skov

+45 20 57 74 37 | tijje@mst.dk <mailto:tijje@mst.dk>

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 |
mst@mst.dk <mailto:mst@mst.dk> | www.mst.dk <http://www.mst.dk>

Sådan håndterer vi dine personoplysninger
<<https://mst.dk/service/om-miljoestyrelsen/miljoestyrelsens-persondatapolitik>>

Til: Dajana.Ruge@bsh.de (Dajana Ruge), Birgit.Alheid@lfu.landsh.de, posteingang@bsh.de (posteingang)
Cc: Jan.Crone@mekun.landsh.de, Vera.Knoke@mekun.landsh.de
Fra: Carolin.Warmke@mekun.landsh.de (Carolin.Warmke@mekun.landsh.de)
Titel: AW: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)
Sendt: 12-01-2023 10:34

Sehr geehrte Frau Ruge, sehr geehrte Frau Adelheid,

aus naturschutzfachlicher Sicht wird seitens des MEKUN um eine weitere Beteiligung an dem o.g. dänischen ESPOO-Verfahren gebeten.

Mit freundlichen Grüßen
Carolin Warmke

Ministerium für Energiewende, Klimaschutz,
Umwelt und Natur des Landes Schleswig-Holstein
Referat Landschaftsplanung, Eingriffsregelung, UVP, Sport und Erholung, Landes-Biodiversitätsstrategie
V 539
Mercatorstraße 3
24106 Kiel

T +49 431 988-7011
F +49 431 988615-7291
carolin.warmke@mekun.landsh.de
De-Mail: poststelle@mekun.landsh.de-mail.de
www.mekun.schleswig-holstein.de

Über dieses E-Mail-Postfach kein Zugang
für elektronisch verschlüsselte Dokumente.

-----Ursprüngliche Nachricht-----

Von: Schriftgutstelle (MEKUN) <Schriftgutstelle@mekun.landsh.de>
Gesendet: Donnerstag, 12. Januar 2023 03:14
An: Bock, Frauke (MEKUN) <Frauke.Bock@mekun.landsh.de>
Betreff: WG: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)

-----Ursprüngliche Nachricht-----

Von: Dajana Ruge <Dajana.Ruge@bsh.de>
Gesendet: Mittwoch, 11. Januar 2023 17:58
An: Alheid, Birgit (LfU) <Birgit.Alheid@lfu.landsh.de>; posteingang <posteingang@bsh.de>

Cc: Isabel.Lang@bmuv.bund.de; Carstensen, Hans-Werner (LfU) <Hans-Werner.Carstensen@lfu.landsh.de>; GI2@bmuv.bund.de; Schriftgutstelle (MEKUN) <Schriftgutstelle@mekun.landsh.de>; Janine Sänger-Graef <Janine.Saenger-Graef@bsh.de>; Martina Nemitz <Martina.Nemitz@bsh.de>
Betreff: [EXTERN] AW: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsoen I" (MST Id nr.: 6611061)

Sehr geehrte Frau Alheid,

vielen Dank für die Übermittlung und ein gutes neues Jahr für Sie.
Aufgrund der Angaben in der Informationen über das bevorstehende Verfahren zur Strategischen Umweltprüfung des Plans für neue Offshore-Windparks im Gebiet "Nordsoen I" (ca. 27 km von der Küste entfernt), fällt dieses Vorhaben in die Zuständigkeit des BSH.
Daher bestätige ich die Übernahme.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag
Dajana Ruge

Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH) Dajana Ruge Windpark -Verfahren (O3104)
Bernhard-Nocht-Str. 78
Tel +49 40 3190 6314 dajana.ruge@bsh.de
Fax +49 40 3190 5000
www.bsh.de

Das Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie ist eine Bundesoberbehore
im Geschäftsbereich des Bundesministeriums für Digitales und Verkehr (BMDV)

-----Ursprüngliche Nachricht-----

Von: Birgit.Alheid@lfu.landsh.de <Birgit.Alheid@lfu.landsh.de>
Gesendet: Mittwoch, 11. Januar 2023 15:42
An: Dajana Ruge <Dajana.Ruge@bsh.de>; posteingang <posteingang@bsh.de>
Cc: Isabel.Lang@bmuv.bund.de; Hans-Werner.Carstensen@lfu.landsh.de;
GI2@bmuv.bund.de; Schriftgutstelle@mekun.landsh.de
Betreff: WG: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsoen I" (MST Id nr.: 6611061)

Sehr geehrte Damen und Herren, sehr geehrte Frau Ruge,

untenstehenden Vorgang habe ich heute aus dem BMUV erhalten. Nach meiner Einschätzung liegt das Vorhaben in der AWZ, so dass das BSH federführend tätig werden müsste.

Für eine Bestätigung der Übernahme wäre ich Ihnen dankbar.

Mit freundlichen Grüßen

Birgit Alheid

Landesamt für Umwelt

Technischer Umweltschutz - Regionaldezernat Nord

Bahnhofstraße 38

24937 Flensburg

T +49 461 804-442

F +49 461 804-240

birgit.alheid@lfu.landsh.de <<mailto:birgit.alheid@lfu.landsh.de>>

www.schleswig-holstein.de <<http://www.schleswig-holstein.de/>>

Über dieses E-Mail-Postfach kein Zugang für elektronisch verschlüsselte Dokumente.

Von: Lang, Isabel <Isabel.Lang@bmuv.bund.de>

Gesendet: Mittwoch, 11. Januar 2023 09:52

An: Alheid, Birgit (LfU) <Birgit.Alheid@lfu.landsh.de>

Cc: G I 2 <GI2@bmuv.bund.de>

Betreff: [EXTERN] WG: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)

Sehr geehrte Frau Alheid,

mit den besten Neujahrswünschen sende ich Ihnen das beigefügte Informationsschreiben aus Dänemark, das das BMUV in seiner Funktion als Espoo-Kontaktstelle erreichte. Es betrifft die Planung (einschl. hier zunächst anstehender SUP) einer weiteren neuen im dänischen Küstenwasser befindlichen Offshore Windfarm "Nordsøen I".

Ich bitte Sie um Bestätigung der Übernahme durch die zuständige Behörde an mich und an unser Referatspostfach unter GI2@bmuv.bund.de <mailto:GI2@bmuv.bund.de> .

Die zuständige Behörde wird gebeten, bis zum 30. Januar 2023 ggü. DK mitzuteilen,
- ob sie im Verfahren zur SUP beteiligt werden möchte,

- und, wenn ja, zu bestätigen, ob sie einverstanden ist, die Dokumentation in den genannten Sprachen (einschl. deutsch) zu erhalten.

Sollten Sie Ihre Behörde hier als nicht zuständig ansehen, wäre ich für kurze Rückmeldung und bestenfalls Weiterleitung an die zuständige Stelle dankbar.

Mit freundlichen Grüßen

Isabel Lang

Von: Timm Sonn-Juul <tijje@mst.dk <mailto:tijje@mst.dk> >

Gesendet: Dienstag, 10. Januar 2023 12:43

An: G I 2 <GI2@bmuv.bund.de <mailto:GI2@bmuv.bund.de> >; mari.lise.sjong@miljodir.no
<mailto:mari.lise.sjong@miljodir.no> ; point-notification.espoo@rws.nl <mailto:point-

notification.espoo@rws.nl> ; ryan.shean@communities.gov.uk <mailto:ryan.shean@communities.gov.uk>

Betreff: Information concerning the upcoming process for the SEA of the plan for "Nordsøen I" (MST Id nr.: 6611061)

Dear POC in Norway, Germany, Great Britain and the Netherlands

Please see attached Information concerning the upcoming process for the Strategic Environmental Assessment (SEA) of the plan for new offshore wind farms located in the site "Nordsøen I"

If you wish to be consulted, please reply by 30 January 2023 to Espoo@mst.dk <mailto:Espoo@mst.dk> .

Venlig hilsen

Timm Sonn-Juul

Biolog | Miljøvurdering & Espoo Point of Contact | Landskab og Skov

+45 20 57 74 37 | tijje@mst.dk <mailto:tijje@mst.dk>

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 |
mst@mst.dk <mailto:mst@mst.dk> | www.mst.dk <http://www.mst.dk>

Sådan håndterer vi dine personoplysninger

<<https://mst.dk/service/om-miljoestyrelsen/miljoestyrelsens-persondatapolitik>>

Til: EingangOdm@bsh.de (EingangOdm)
Fra: richtfunk.bauleitplanung@BNetzA.DE (richtfunk.bauleitplanung@BNetzA.DE)
Titel: 56400 Nachforderung Formular „Richtfunk-Bauleitplanung“
Sendt: 14-06-2024 07:55

BNetzA-Vorgangsnr.:56400

Ihr Zeichen/Ihre Nachricht vom: Plan für die Offshore-Windparks am Standort "Nordsøen I" in der dänischen ausschließlichen Wirtschaftszone der Nordsee, 05.06.2024

Sehr geehrte Damen und Herren,

für die weitere Bearbeitung Ihrer Anfrage benötigen wir das vollständig ausgefüllte Formular „Richtfunk-Bauleitplanung“. Eine aktuelle Version des Formulars finden Sie immer unter folgendem Link:

https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Telekommunikation/Unternehmen_Institutionen/Frequenzen/Firmennetze/FormularRichtfunk.pdf?__blob=publicationFile&v=2

Für die Bearbeitung sind die Angaben der Koordinaten zwingend erforderlich. Hierzu können Sie sich auch an den Planungsträger wenden.

Senden Sie das vollständig ausgefüllte Formular unter Angabe der oben stehenden Vorgangsnummer immer an die folgende E-Mail-Adresse.

richtfunk.bauleitplanung@BNetzA.de

Hinweise zum Beteiligungsverfahren des Referates 226 der Bundesnetzagentur

Beachten Sie bitte für Ihr geplantes Vorhaben auch die Hinweise auf unserer Internetseite
www.bundesnetzagentur.de/bauleitplanung

Mit freundlichen Grüßen
im Auftrag

Team Richtfunk-Bauleitplanung

Referat 226
Richtfunk; Ortungs-, Navigations-, Flugfunk; Campusnetze
Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas,
Telekommunikation, Post und Eisenbahnen

Fehrbelliner Platz 3, 10707 Berlin
Telefon: 030 22480-439
E-Mail: richtfunk.bauleitplanung@BNetzA.de
www.bundesnetzagentur.de
www.bundesnetzagentur.de/bauleitplanung

Datenschutzhinweis: www.bundesnetzagentur.de/Datenschutz